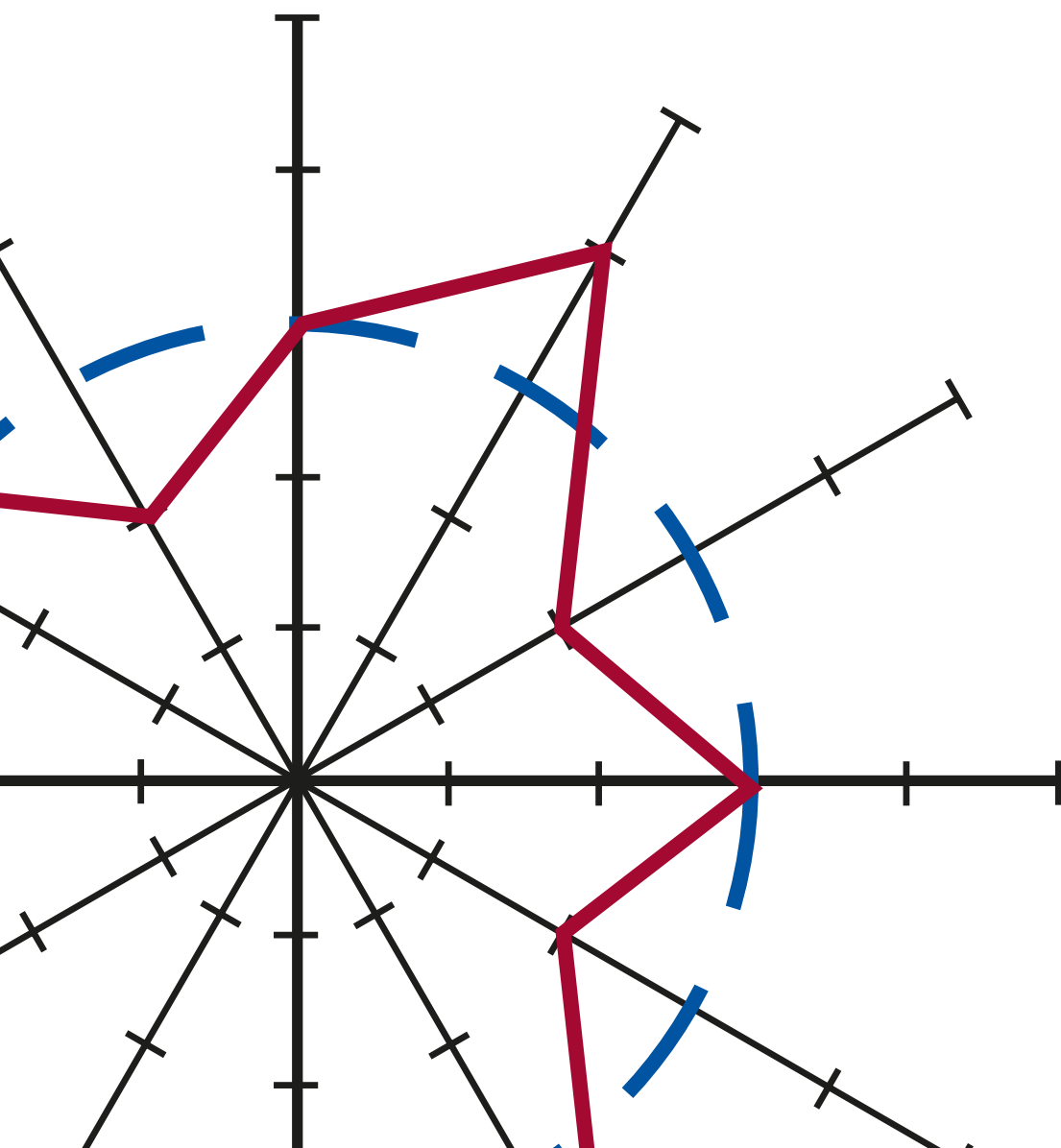

FINANSIELL PROFIL

BOLLEBYGDS KOMMUN 2015–2017

En finansiell jämförelse av kommunerna
i Västra Götaland och Hallands län

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syfte med rapporten	3
Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län	4
Så tolkar du den finansiella profilen!	20
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	21
Finansiell profil över kommunen 2015–2017	22
Finansiella profiler 2017	27
Finansiella nyckeltal 2017	32

Inledning – syfte med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2015–2017.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länen och riket.

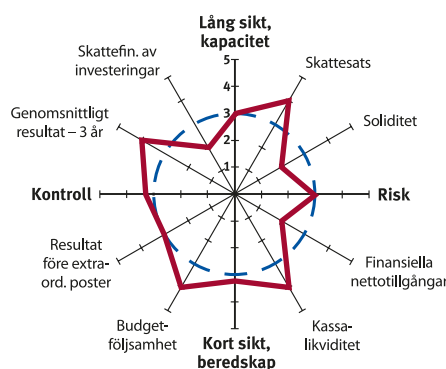
Profilen är konstruerad i form av ett polärdiagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 19–20.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland och Halland har utvecklats finansiellt från 2015–2017. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också tabeller som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2015–2017. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland och Halland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är att detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länen.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Halland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland och Halland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de cirka 150 kommuner i de län eller grupper som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Sedan följer en redovisning av samtliga Västra Götalands och Hallands kommuners finansiella profiler för 2017. Därefter redovisas ett antal finansiella nyckeltal för 2017 sorterad per kommun i bokstavsordning.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

Kommunerna i Västra Götaland och Halland län fortsätter att förbättra sin resultatnivå och finansiella ställning. Kommunernas genomsnittliga resultat i förhållande till verksamhetens kostnader förbättrades mellan 2015 och 2017 med 0,9 procentenheter och uppgick 2017 till goda 2,8%. Detta bidrog till att soliditet och kassalikviditet stärktes mellan 2015 och 2017. Det innebär ett bibehållit finansiellt handlingsutrymme inför framtiden för kommunerna.

Syfte med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2015–2017 bland de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län. Analysen ska ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

Resultat före extraordinära poster förbättrades under perioden

Kommuner och landsting ska sedan 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens bruttokostnader ligga mellan 2–3% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en kommun av att finansiera större delen av sin tillgångsökning med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella kort- och långsiktiga handlingsberedskap. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 3% och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska bibehållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 1–2% i resultat.

Resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader uppgick till 1,9% under 2015. Det förbättrades 2016 till 3,0%, för att 2017 försvagas marginellt till 2,8%. Det innebär en förbättring under perioden med 0,9 procentenheter. En viktig förklaring till den goda resultatutvecklingen under perioden var till viss del att kommunerna hade ett antal jämförelsestörande engångsintäkter i form av riktade statsbidrag, främst kostnadsersättning för flyktingar. Även realisationsvinster från försäljningar av tillgångar ökade under perioden.

Den genomsnittliga resultatnivån i länen under de tre senaste åren låg på 2,6% per år, vilket kan betraktas som god ekonomisk hushållning ur ett generellt perspektiv; nämligen att skatteintäkterna klarar av att finansiera större delen av kommunernas investeringar. Konsekvensen blir att kommu-

nernas skuldsättning begränsas och framtida finansiellt handlingsutrymme ökar. Nivån på 2,6% är dock ett medelvärde för länen. När det gäller den genomsnittliga resultatnivån och även övriga nyckeltal i rapporten är variationen stor i länen. Det skall man vara medveten om, när genomsnittet studeras i rapporten.

Totalt redovisade 70% av kommunerna ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader, vilket, som tidigare nämnts, torde vara en nivå som långsiktigt kan betraktas som en gräns för god ekonomisk hushållning. Detta var en förbättring jämfört med 2016, då 60% kommunerna låg över 2%. Under 2015 var det 50% av kommunerna som låg över 2%.

Svagast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader under 2017 redovisade Vara med 0,3%, vilka följdes av Götene med 0,5%. Det var ingen kommun i länen som redovisade negativt resultat under 2017. Tredje svagast resultat var Öckerö med 0,6%. Därefter kom Svenljunga med 0,9%. Det var dessa kommuner som låg under 1% under 2017, vilket inte är ett resultat som långsiktigt uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning. För enstaka år kan det vara okej, men det är ett för lågt resultat långsiktigt.

Svagast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader under 2017 redovisade Vara med 0,3%, vilka följdes av Götene med 0,5%. Det var ingen kommun i länen som redovisade negativt resultat under 2017. Tredje svagast resultat redovisade Öckerö med 0,6%. Därefter kom Svenljunga med 0,9%. Det var dessa kommuner som låg under 1%, vilket inte är ett resultat som långsiktigt uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Det var Bollebygd som under perioden uppvisade starkast genomsnittligt resultat under de tre senaste åren med i genomsnitt 5,7% per år. Därefter följde Mölndal med 5,3%, som i sin tur följdes Tidaholm, Tibro, Mellerud, Ulricehamn, Hylte, Munkedal, Mark, Stenungssund, Partille, Karlsborg, Härryda, Göteborg, Åmål, Skara, Falkenberg och Strömstad. Alla dessa kommuner redovisade ett genomsnittligt resultat per år som var högre 3,0%, vilket är ett resultat som definitivt uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2015	2016	2017	Snitt 15-17	Förändr 15-17
Partille	0,8	1,9	8,5	3,7	7,7
Munkedal	0,1	5,4	6,5	4,0	6,4
Bollebygd	4,4	6,9	5,9	5,7	1,5
Göteborg	2,4	2,5	5,6	3,5	3,2
Ulricehamn	3,6	3,9	5,0	4,2	1,4
Falköping	1,4	2,7	4,4	2,8	3,0
Karlsborg	2,4	4,0	4,4	3,6	2,0
Dals-Ed	0,2	2,1	4,2	2,2	4,0
Tibro	3,1	7,2	4,2	4,8	1,1
Herrljunga	1,9	3,1	3,8	2,9	1,9
Orust	-4,6	0,6	3,8	-0,1	8,4
Alingsås	1,4	0,1	3,7	1,7	2,3
Mark	3,4	4,6	3,7	3,9	0,3
Mellerud	2,6	6,3	3,7	4,2	1,1
Stenungssund	1,3	6,4	3,6	3,8	2,3
Halmstad	1,9	2,1	3,5	2,5	1,6
Strömstad	1,7	4,1	3,4	3,1	1,7
Falkenberg	2,6	3,8	3,3	3,2	0,7
Härryda	3,7	3,9	3,2	3,6	-0,5
Grästorp	3,6	1,6	3,1	2,8	-0,5
Lilla Edet	-1,0	-1,7	2,9	0,1	3,9
Värgårda	1,5	1,5	2,9	2,0	1,4
Färgelanda	0,0	2,5	2,7	1,7	2,7
Hylte	2,9	6,9	2,7	4,2	-0,2
Mölnadal	6,9	6,4	2,7	5,3	-4,2
Vänersborg	1,7	2,2	2,7	2,2	1,0
Borås	2,5	1,7	2,6	2,3	0,1
Essunga	1,8	2,4	2,6	2,3	0,8
Kungsbacka	2,2	1,8	2,5	2,2	0,3
Tranemo	1,9	1,5	2,5	2,0	0,6
Tjörn	2,0	1,7	2,3	2,0	0,3
Trollhättan	1,7	2,8	2,3	2,3	0,6
Uddevalla	2,4	3,6	2,3	2,8	-0,1
Gullspång	1,8	1,7	2,1	1,9	0,3
Åmål	4,0	4,2	2,1	3,4	-1,9
Ale	2,4	1,6	2,0	2,0	-0,4
Hjo	1,6	2,3	2,0	2,0	0,4
Lidköping	0,9	4,5	1,9	2,4	1,0
Laholm	0,9	2,0	1,8	1,6	0,9
Tidaholm	4,7	8,3	1,8	4,9	-2,9
Skara	2,9	5,3	1,7	3,3	-1,2
Tanum	0,8	1,4	1,7	1,3	0,9
Töreboda	2,0	1,6	1,7	1,8	-0,3
Sotenäs	2,2	4,4	1,5	2,7	-0,7
Bengtstors	2,7	4,4	1,4	2,8	-1,3
Skövde	2,5	4,6	1,4	2,8	-1,1
Varberg	2,1	2,5	1,3	2,0	-0,8
Kungälv	-0,6	-0,6	1,1	0,0	1,7
Lerum	1,8	1,9	1,1	1,6	-0,7
Lysekil	3,7	1,7	1,1	2,2	-2,6
Mariestad	0,4	0,6	1,0	0,7	0,6
Svenljunga	3,6	0,9	0,9	1,8	-2,7
Öckerö	-0,5	1,2	0,6	0,4	1,1
Götene	1,6	2,3	0,5	1,5	-1,1
Vara	1,5	2,6	0,3	1,5	-1,2
Medel	1,9	3,0	2,8	2,6	0,8

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader.

Den kommun som uppvisade svagast genomsnittligt resultat före extraordinära poster mellan 2015 till 2017 var Orust med -0,1% per år. Kommunen tyngdes dock av stora nedskrivningar under perioden. Näst svagast resultat redovisade Kungälv med 0,0%, vilka följdes av Lilla Edet med 0,1%. Fjärde svagast resultat redovisade Öckerö med 0,4% och femte svagast resultat hade Mariestad med 0,7% per år. De

var dessa kommuner som låg under 1% i resultat i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, vilket är ett för lågt genomsnittligt resultat. Speciellt med tanke på att det genomsnittliga resultatet i länen var 2,5% per år.

De kommuner som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader mellan 2015 och 2017 mest var Orust med 8,4 procentenheter och Partille med 7,7 procentenheter. Större än 2 procentenheters förbättring av resultatet redovisade också Munkedal, Dals-Ed, Lilla Edet, Göteborg, Falköping, Färgelanda, Alingsås, Stenungssund och Karlsborg. Många kommuner påverkas dock av stora jämförelsestörande poster och därför är värdena inte helt lätta att tolka.

Av Västra Götaland och Hallands kommuner redovisade två tredjedelar en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster mellan 2015 och 2017. Detta var ungefär samma som under perioden 2014 och 2016. Återigen bör poängteras att perioden störs av jämförelsemässiga av engångsposter, främst i form av engångsintäkter.

Ökande investeringsvolym

Investeringsvolymen är ett nyckeltal som tillsammans med resultatet förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, exempelvis soliditet, som återfinns i en finansiell analys. För investeringarna storlek ska bli jämförbart mellan kommunerna i gruppen har investeringarna relateras till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5-10 år, numera runt 9%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar kraftigt de enskilda åren. Siffrorna påverkas också om en kommun har stor del av sin investeringstyngda verksamhet i bolagsform.

Den genomsnittliga investeringsvolymen i Västra Götalands och Hallands län ökade under den granskade perioden. Relateras årets investeringar till verksamhetens nettokostnader redovisade länen ett genomsnitt på 10% under 2015 och 2016. Den ökade till 12% under 2017. Det innebar ett en genomsnittlig investeringsvolym på nästan 11% per år under perioden.

En genomsnittlig investeringsvolym på 11% per år mellan 2015 och 2017 för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län innebar att länen låg på samma nivå som andra län eller kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger som tidigare nämnts runt 8-10% per år. Generellt är det så att kommunerna kring storstäderna redovisar högre investeringsvolym än snittet i riket. Detta märks bland annat i Stockholmsregionen där genomsnittet låg på 14% per år mellan 2015 till 2017.

Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader mellan 2015 och 2017 var Kungälv med i genomsnitt 28% per år. Därefter följde Skövde med 23%, Dals-Ed med 20%, Orust med 19% och Mariestad med 18% per år. Över hälften av kommunerna i länen investerade under perioden högre än 10% per år. Det är ett högt värde historiskt sett.

Investeringsvolym 2015–2017 *

Procent	2015	2016	2017	Snitt 15–17
Kungälv	15	23	46	28
Skövde	20	18	30	23
Dals-Ed	10	13	37	20
Orust	33	14	10	19
Mariestad	9	25	19	18
Härryda	17	18	16	17
Lidköping	11	14	25	17
Skara	14	23	11	16
Bollebygd	9	20	14	14
Ale	20	14	8	14
Strömstad	9	12	20	14
Varberg	12	14	15	14
Falköping	10	12	17	13
Hjo	16	11	12	13
Stenungsund	17	11	11	13
Tanum	16	13	10	13
Tranemo	17	11	11	13
Halmstad	12	11	14	12
Vårgårda	9	12	15	12
Bengtstors	10	11	14	12
Falkenberg	10	13	11	11
Kungsbacka	9	10	15	11
Lerum	7	15	11	11
Sotenäs	11	14	8	11
Tjörn	10	14	9	11
Mölnadal	8	8	15	10
Göteborg	9	9	12	10
Grästorp	7	6	16	10
Essunga	7	11	10	9
Vänersborg	10	8	10	9
Mellerud	9	9	9	9
Ulricehamn	9	7	11	9
Töreboda	9	7	9	8
Götene	9	5	9	8
Hylte	5	8	10	8
Mark	6	7	10	8
Vara	6	6	11	8
Borås	8	6	8	7
Herrljunga	6	7	9	7
Munkedal	8	5	9	7
Tidaholm	9	8	3	7
Öckerö	6	7	7	7
Gullspång	6	4	9	6
Partille	8	6	5	6
Svenljunga	6	6	7	6
Alingsås	5	6	6	6
Laholm	5	5	7	6
Uddevalla	6	5	6	6
Karlsborg	6	6	4	5
Lysekil	5	4	6	5
Tibro	2	5	8	5
Trollhättan	5	4	5	5
Lilla Edet	4	4	5	4
Åmål	3	4	4	4
Färgelanda	3	3	4	3
Medel	10	10	12	11

* Investeringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

De kommuner som investerade minst under perioden var Karlsborg, Lysekil, Tibro, Trollhättan, Lilla Edet, Åmål och Färgelanda med 5% till 3% i snitt per år. Bland kommuner med låg investeringsvolym finns sådana som har sin fastighetsförvaltning och annan investeringsintensiv verksamhet i bolagsform, med det finns också kommuner som på grund av det ekonomiska läget har dragit ner på sina investeringar.

Varierande skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgraden av investeringarna”. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Nyckeltalet behöver inte alltid ligga över 100% utan lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. För många svenska kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, så att inte skulderna ökar mer inför framtiden och därigenom minskar framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets investeringar varierade under perioden. Under 2015 kunde kommunerna i länen i genomsnitt finansiera 88% av årets investeringar med skatteintäkter. Under 2016 förbättrades nyckeltalet till 104% för att under 2017 minska till 85%. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för länen uppgick till 93% per år under den studerade perioden. Det innebär att kommunerna i länen under perioden nästan kunde finansiera samtliga sina investeringar med de skatteintäkter som finns kvar när den löpande driften var finansierad..

Spridningen var dock stor bland kommunerna i länen. Det var 56% av kommunerna som under perioden var tvungna att finansiera en del av sina investeringar via ökad skuldsättning och/eller minskade likvida medel. I många fall används också realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar för att finansiera investeringar.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser ska kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Med tanke på ovanstående är det mer intressant att studera hela perioden än att fokusera på enskilda år i analysen. Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad mellan 2015 till 2017 hade Tibro, Åmål, Tidaholm, Hylte, Karlsborg, Färgelanda, Partille, Munkedal, Mölnadal, Lysekil och Uddevalla med ett genomsnittligt års snitt på över 130%. De flesta av dessa kommuner hade dock en investeringsnivå som var klart lägre än genomsnittet i länen. Flertalet låg mellan 3% till 7% i förhållande till nettokostnaderna, jämfört med snittet för länen som låg på nästan 10%.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna *

Procent	2015	2016	2017	Snitt 15-17
Tibro	287	254	103	215
Åmål	222	218	122	187
Tidaholm	136	221	195	184
Hylte	217	204	91	171
Karlsborg	116	151	224	164
Färgelanda	112	196	172	160
Partille	42	76	305	141
Munkedal	47	226	140	138
Mölnadal	190	164	57	137
Lysekil	160	161	83	135
Uddevalla	113	176	110	133
Mellerud	89	154	96	113
Vara	120	147	58	108
Mark	120	127	76	108
Grästorp	148	110	56	105
Sotenäs	111	105	97	104
Herrljunga	109	109	93	104
Trollhättan	88	126	93	102
Ulricehamn	95	116	94	102
Gullspång	90	147	64	100
Laholm	100	124	73	99
Borås	88	123	84	98
Alingsås	90	51	127	89
Bollebygd	110	67	82	86
Göteborg	70	91	98	86
Essunga	97	76	85	86
Stenungssund	40	124	92	85
Töreboda	75	114	66	85
Bengtstors	90	110	51	84
Kungsbacka	104	80	65	83
Halmstad	76	82	76	78
Tanum	56	76	94	75
Lilla Edet	16	88	117	74
Svenljunga	109	53	59	74
Vänersborg	60	81	76	72
Götene	68	106	39	71
Lerum	104	52	55	70
Tranemo	51	73	86	70
Falköping	72	72	65	70
Falkenberg	66	67	74	69
Tjörn	67	52	87	69
Strömstad	71	82	44	66
Ale	39	51	105	65
Lidköping	66	97	32	65
Härryda	61	60	62	61
Vårgårda	68	51	56	58
Hjo	37	63	56	52
Orust	-1	47	107	51
Skara	48	47	51	49
Varberg	55	51	39	48
Skövde	47	68	28	48
Dals-Ed	47	64	31	47
Öckerö	28	59	51	46
Mariestad	49	17	27	31
Kungälv	28	19	15	21
Medel	88	104	85	93

* Resultat före extraordinära poster plus avskrivningar relaterat till årets investeringar med avdrag för försäljningsinkomster.

Svagast skattefinansieringsgrad redovisade Kungälv, Mariestad, Öckerö, Dals-Ed, Skövde, Varberg, Skara Orust och Hjo. Dessa kommuner låg under 55% i genomsnitt mellan 2015 och 2017. De flesta av dessa kommuner hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den lägre skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Förbättrad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel i form av eget kapital. Ju högre soliditet, desto lägre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inklusive

Soliditet *

Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17
Halmstad	62	62	64	2
Mölnadal	38	43	44	6
Mark	36	41	43	7
Herrljunga	43	37	40	-3
Tidaholm	29	37	38	9
Ulricehamn	29	32	38	9
Tibro	24	32	35	11
Lidköping	35	35	32	-3
Vara	29	29	32	3
Härryda	26	28	29	3
Kungsbacka	28	28	29	1
Partille	27	27	29	2
Sotenäs	23	28	29	6
Skövde	36	38	28	-8
Strömstad	25	28	28	3
Trollhättan	20	25	28	8
Laholm	22	26	27	5
Essunga	15	21	25	10
Varberg	22	23	24	2
Borås	19	20	23	4
Falkenberg	16	20	22	6
Tranemo	19	20	22	3
Töreboda	14	17	21	7
Bollebygd	9	16	20	11
Hjo	17	19	20	3
Ale	15	17	19	4
Dals-Ed	12	13	19	7
Karlsborg	5	13	19	14
Svenljunga	11	16	19	8
Lerum	16	18	18	2
Vänersborg	9	14	18	9
Götene	8	14	16	8
Bengtstors	6	12	15	9
Falköping	6	10	15	9
Göteborg	16	14	15	-1
Mellerud	-1	10	14	15
Skara	8	13	14	6
Tanum	11	12	14	3
Vårgårda	10	20	14	4
Alingsås	21	21	13	-8
Uddevalla	8	11	12	4
Öckerö	8	10	12	4
Stenungssund	-1	7	11	12
Kungälv	11	10	9	-2
Munkedal	-8	1	9	17
Grästorp	0	5	8	8
Tjörn	2	4	7	5
Hylte	-8	2	5	13
Färgelanda	-19	-13	-4	15
Åmål	-27	-13	-4	23
Orust	-10	-8	-5	5
Mariestad	-13	-9	-6	7
Lysekil	-20	-16	-11	9
Gullspång	-28	-22	-15	13
Lilla Edet	-28	-28	-21	7
Medel	12	16	19	7

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser låg under 2015 på 12%. Under 2016 förbättrades den med 4 procentenheter till 16% för att under 2017 ytterligare stiga med 3 procentenheter till 19%. Enn total förbättring med 7 procentenheter under perioden från 12% till 19%. Ett viktigt skäl till förbättringen under perioden var, förutom en relativt god skattefinansieringsgrad av investeringarna, att pensionsförpliktelserna inom linjen minskade.

Starkast soliditet under 2017 redovisade Halmstad med 64%, Mölndal med 44%, följd av Mark med 43%, Herrljunga med 40% samt Tidaholm med 38%.

Svagast soliditet under 2017 uppvisade Lilla Edet med -21% och Gullspång med -15%. Tredje svagast soliditet redovisade Lysekil med -11%. Dessa tre kommuner följdes av Mariestad med -6%. Totalt 13% av kommunerna i länen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med 2016 var detta en förbättring med 7 procentenheter och jämfört med 2015 var det 14 procentenheter.

Störst förbättring under perioden av soliditeten redovisade Åmål, Munkedal, Färgelanda, Mellerud, Karlsborg, Gullspång, Hylte, Stenungssund, Bollebygd, Tibro och Essunga. Alla låg över 10 procentenheter i förbättring. Några av dessa kommuner ökade dock sin soliditet på grund av stora realisationsvinster. Vissa har också relativt låga soliditetsnivåer, vilket gör att det blir en större procentuell ökning.

Soliditet är dock svår att jämföra mellan kommuner, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Vidare påverkas också soliditetsmättet av vilka olika organisationslösningar kommunerna valt bland annat för sina kommunala bolag.

Förbättrad kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. I detta nyckeltal relateras kommunens omsättningstillgångar, som ska omsättas inom ett år, till de skulder som ska omsättas inom ett år. Kassalikviditeten bör aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Nyckeltalet innefattar inte exploateringstillgångar samt lager och förråd.

Länens genomsnittliga kassalikviditet förbättrades mellan 2015 och 2017 med 10 procentenheter från 109% till 119%. Ett värde på 119% under 2017 innebar att kortfristiga fordringar och likvida medel översteg kortfristiga skulder. Den genomsnittliga nivån på kassalikviditeten i länen är mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras

normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är att om en kommun hamnar under 60% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, dvs låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Kassalikviditet

Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17
Lidköping	660	717	731	71
Alingsås	266	225	548	282
Halmstad	275	261	269	-6
Skövde	71	55	267	196
Tibro	179	209	206	27
Partille	178	123	186	8
Mark	228	229	171	-57
Tidaholm	102	131	139	37
Laholm	140	149	138	-2
Öckerö	143	155	128	-15
Färgelanda	82	87	123	41
Karlsborg	89	91	123	34
Dals-Ed	72	92	115	43
Tjörn	94	106	114	20
Bollebygd	135	93	113	-22
Åmål	92	110	113	21
Hylte	101	133	111	10
Herrljunga	101	107	105	4
Munkedal	68	102	105	37
Orust	110	99	105	-5
Göteborg	81	111	103	22
Mölndal	103	132	103	0
Götene	79	86	101	22
Tanum	81	113	97	16
Lilla Edet	74	83	95	21
Grästorps	95	100	94	-1
Gullspång	83	89	94	11
Lerum	148	96	93	-55
Mellerud	72	81	93	21
Strömstad	124	120	92	-32
Bengtstors	122	113	89	-33
Lysekil	89	89	86	-3
Tranemo	57	81	86	29
Svenljunga	90	114	83	-7
Töreboda	89	88	81	-8
Vara	85	96	81	-4
Skara	71	79	80	9
Trollhättan	68	86	80	12
Sotenäs	95	69	78	-17
Uddevalla	64	59	77	13
Kungälv	93	83	74	-19
Essunga	85	76	72	-13
Ulricehamn	76	125	72	-4
Ale	61	65	71	10
Kungsbacka	62	67	70	8
Vänersborg	72	59	64	-8
Hjo	40	62	60	20
Stenungssund	52	75	58	6
Borås	123	56	54	-69
Härryda	32	45	49	17
Varberg	56	50	47	-9
Värgårda	58	51	47	-11
Mariestad	67	48	44	-23
Falkenberg	81	53	35	-46
Falköping	68	34	35	-33
Medel	109	111	119	10

* Omsättningstillgångar exklusive förråd i relation till kortfristiga skulder.

Kassalikviditeten varierade i de två länen mellan 741% och 35%. Starkast kassalikviditet under 2017 hade Lidköping med 731%, därefter följde Alingsås med 548%, Halmstad med 269%, Skövde med 267%, och på femte plats Tibro med 206%.

Svagast likviditet under 2017 redovisade Falkenberg och Falköping med 35%, Mariestad med 44% samt Vårgårda och Varberg med 47%. Kommuner med låg likviditet kan dock medvetet ha valt att ligga på en lägre nivå och komplettera med upplåning i någon form av kortfristig kredit. Därför är det viktigt att kommunens likviditet studeras ihop med soliditeten, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning eller försvagas via att amorteringar görs på kommunens skulder. Detta påverkar kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men påverkar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Försvagade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla de finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens bruttokostnader för att en jämförelse ska kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåtten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”. I måttet elimineras också vidareutlåning inom kommunkoncernen. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunernas finansiella handlingsutrymme.

De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens bruttokostnader i länen försvagades under perioden med 2 procentenheter från -11% till -13%. En förklaring till detta, var en ökad investeringsvolym i ett antal kommuner som inte riktigt kunde finansieras med skatteintäkter eller försäljningsinkomster, utan fick finansieras via likvida medel och/eller ökade skulder.

Starkast värde under 2017 när det gäller finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader redovisade Halmstad med 33%, följda av Trollhättan med 32%. Tredje starkast var Alingsås och Laholm med 28% följda av Tibro med 25%. Positiva värden avseende finansiella nettotillgångar redovisades av cirka 30% av kommunerna. Detta var samma som under 2016.

Kommuner med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Svagast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader under 2017 uppvisade Kungälv med -73%, följd av Orust med -71%, Tanum med -60%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en ofta svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar.

Finansiella nettotillgångar *

Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17
Halmstad	41	38	33	-8
Trollhättan	36	34	32	-4
Alingsås	32	26	28	-4
Laholm	18	18	28	10
Tibro	20	24	25	5
Herrljunga	25	25	23	-2
Lidköping	43	39	23	-20
Ulricehamn	14	13	13	-1
Mark	22	21	12	-10
Partille	7	0	7	0
Borås	14	15	5	-9
Svenljunga	13	8	5	-8
Mölnadal	18	10	4	-14
Åmål	-2	2	2	4
Göteborg	4	3	1	-3
Munkedal	-20	-13	1	21
Öckerö	7	4	-1	-8
Varberg	10	4	-3	-13
Karlsborg	-14	-9	-4	10
Essunga	-2	-4	-5	-3
Tidaholm	-17	-8	-5	12
Uddevalla	-8	-5	-5	3
Vara	-3	-2	-5	-2
Sotenäs	-53	-45	-7	46
Gullspång	-11	-8	-8	3
Lysekil	-11	-7	-8	3
Töreboda	-8	-7	-8	0
Strömstad	-1	-2	-10	-9
Skara	-2	-12	-14	-12
Vårgårda	-9	-13	-16	-7
Falkenberg	-12	-16	-17	-5
Dals-Ed	-32	-32	-18	14
Vänersborg	-18	-17	-18	0
Ale	-20	-24	-20	0
Mellerud	-25	-20	-21	4
Bengtsfors	-24	-21	-24	0
Hjo	-16	-19	-24	-8
Grästorps	-25	-20	-25	0
Lilla Edet	-24	-29	-26	-2
Kungsbacka	-21	-24	-27	-6
Göteborg	-21	-25	-28	-7
Hylte	-41	-30	-28	13
Bollebygd	-26	-28	-29	-3
Lerum	-29	-32	-32	-3
Falköping	-32	-33	-36	-4
Tjörn	-38	-38	-36	2
Tranemo	-31	-31	-36	-5
Härryda	-33	-36	-37	-4
Stenungsund	-44	-42	-37	7
Färgelanda	-11	-7	-43	-32
Mariestad	-27	-38	-47	-20
Skövde	-34	-38	-53	-19
Tanum	-66	-62	-60	6
Orust	-69	-73	-71	-2
Kungälv	-32	-43	-73	-41
Medel	-11	-11	-13	-2

* Se beskrivning sidan 20.

Skattesatsen ökade under perioden

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att storleken på skatteuttaget i stor utsträckning är en ideologisk fråga.

Primärkommunal skattesats

Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17
Partille	19,96	19,96	19,96	0,00
Mölnadal	20,26	20,26	20,26	0,00
Varberg	20,33	20,33	20,33	0,00
Laholm	20,58	20,58	20,58	0,00
Härryda	20,62	20,62	20,62	0,00
Lerum	20,65	20,65	20,65	0,00
Skövde	20,86	20,86	20,86	0,00
Halmstad	20,43	20,43	20,98	0,55
Ulricehamn	21,05	21,05	21,05	0,00
Falkenberg	21,10	21,10	21,10	0,00
Skara	21,10	21,10	21,10	0,00
Göteborg	21,12	21,12	21,12	0,00
Mark	21,21	21,21	21,21	0,00
Tibro	21,21	21,21	21,21	0,00
Värgårda	21,21	21,21	21,21	0,00
Öckerö	20,76	20,76	21,21	0,45
Töreboda	21,12	21,22	21,22	0,10
Lidköping	20,86	20,86	21,26	0,40
Mariestad	21,26	21,26	21,26	0,00
Borås	21,06	21,31	21,31	0,25
Karlsborg	21,32	21,32	21,32	0,00
Kungsbacka	21,33	21,33	21,33	0,00
Alingsås	21,36	21,36	21,36	0,00
Kungälv	21,44	21,44	21,44	0,00
Hylte	21,45	21,45	21,45	0,00
Tranemo	21,00	21,00	21,50	0,50
Tanum	21,56	21,56	21,56	0,00
Trollhättan	21,56	21,56	21,56	0,00
Essunga	21,57	21,57	21,57	0,00
Grästorp	21,57	21,57	21,57	0,00
Hjo	21,57	21,57	21,57	0,00
Bollebygd	21,59	21,59	21,59	0,00
Falköping	21,60	21,60	21,60	0,00
Stenungssund	21,64	21,64	21,64	0,00
Tjörn	21,21	21,21	21,71	0,50
Götene	21,77	21,77	21,77	0,00
Vara	21,27	21,27	21,77	0,50
Ale	21,87	21,87	21,87	0,00
Svenljunga	22,15	22,15	21,90	-0,25
Strömstad	21,91	21,91	21,91	0,00
Herrljunga	21,94	21,94	21,94	0,00
Sotenäs	21,99	21,99	21,99	0,00
Tidaholm	22,07	22,07	22,07	0,00
Uddevalla	22,16	22,16	22,16	0,00
Vänersborg	22,21	22,21	22,21	0,00
Färgelanda	22,26	22,26	22,26	0,00
Lilla Edet	22,37	22,37	22,37	0,00
Lysekil	22,46	22,46	22,46	0,00
Åmål	22,46	22,46	22,46	0,00
Gullspång	22,49	22,49	22,49	0,00
Mellerud	22,60	22,60	22,60	0,00
Bengtstors	22,92	22,92	22,92	0,00
Dals-Ed	23,21	23,21	23,21	0,00
Orust	22,71	22,71	23,61	0,90
Munkedal	22,68	23,63	23,63	0,95
Medel	21,53	21,55	21,62	

Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade mellan 2015 till 2017 från 21,53 kronor till 21,62 kronor. Skattehöjningar gjordes under perioden i Borås, Halmstad, Lidköping, Munkedal, Orust, Tjörn, Tranemo, Vara och Öckerö. Skattesänkning gjordes i Svenljunga.

Skatten varierade under 2017 mellan 19,96 kr och 23,63 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölnadal med 20,26 kr. Högst skatt hade Munkedal med 23,63 kr, följt av Orust med 23,61 kr.

Borgensättagande *

Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17
Trollhättan	137	141	151	14
Strömstad	139	132	132	-7
Åmål	153	143	129	-24
Öckerö	107	116	111	4
Mölnadal	77	82	90	13
Lysekil	100	87	85	-15
Sotenäs	82	74	78	-4
Partille	80	76	77	-3
Lilla Edet	65	67	68	3
Svenljunga	37	58	66	29
Tjörn	68	62	65	-3
Herrljunga	61	60	64	3
Dals-Ed	43	39	63	20
Halmstad	70	67	62	-8
Karlsborg	51	46	60	9
Kungsbacka	56	54	55	-1
Essunga	37	42	54	17
Tibro	34	51	53	19
Bollebygd	57	50	48	-9
Grästorp	45	43	48	3
Gullspång	38	40	47	9
Götene	54	46	47	-7
Vänersborg	45	44	46	1
Laholm	45	48	45	0
Mark	43	43	45	2
Tanum	37	36	42	5
Munkedal	33	39	41	8
Färgelanda	33	32	40	7
Mariestad	39	38	39	0
Orust	41	39	39	-2
Töreboda	46	42	37	-9
Tidaholm	44	40	36	-8
Stenungssund	35	35	34	-1
Bengtstors	29	35	32	3
Värgårda	35	33	30	-5
Falköping	22	20	27	5
Tranemo	20	27	26	6
Hjo	33	19	25	-8
Kungälv	22	15	25	3
Mellerud	23	21	24	1
Vara	26	25	24	-2
Ale	26	23	23	-3
Hylte	16	12	15	-1
Varberg	17	16	15	-2
Göteborg	13	12	12	-1
Skara	10	11	12	2
Härryda	8	8	11	3
Uddevalla	14	12	11	-3
Falkenberg	10	9	8	-2
Lerum	5	4	8	3
Skövde	18	16	7	-11
Ulricehamn	11	8	7	-4
Borås	7	6	6	-1
Lidköping	7	7	4	-3
Alingsås	109	98	0	-109
Medel	45	45	44	0

* Borgensättagande i procent av verksamhetens bruttokostnader.

Borgensättagande förblev i princip oförändrade under perioden

Borgensättagande i förhållande till verksamhetens bruttokostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med högt borgensättagande bör ha god kontroll på de kommunala bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte med i den finansiella profilen.

Kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade under perioden marginellt minskade borgensåtagande relaterat till verksamhetens bruttokostnader. Kommunerna i länen redovisade ett minskning från 45% till 44% under hela perioden. Minskningen berodde dock enbart att några kommuner har förändrat sin hantering av borgensåtagande.

De kommuner i länen som under 2017 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens bruttokostnader var Trollhättan med 151%, Strömstad med 132%, Åmål med 129%, Öckerö med 111% och Mölndal med 90%.

Positiv budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Budgetutfallet mäts för "nämndernas verksamhet exklusive centralt budgeterade finansiella verksamhetsposter". Förklaringen till detta är att fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster såsom försäljningar, skatteintäkter och finansnetto. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens bruttokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna i analysen. En budgetavvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

När det gäller ovanstående genomsnittliga budgetavvikelse i länen varierade den under perioden. Under 2015 uppgick den till 0,3%, under 2016 öka till 0,7% och 2017 minska till 0,1%.

Under 2015 redovisade 31% av kommunerna negativa budgetavvikelser. Under 2016 uppgick samma siffra till 29% och under 2015 till 43%. Frågan är ökningen är ett resultat av ett tuffare ekonomiskt läge för nämnderna eller beror på andra faktorer?

En avslutande kommentar

Västra Götaland och Halland läns resultat under 2017 uppgick till 2,8 procent av verksamhetens kostnader. Även om en viss del av resultatet utgörs av rea- och exploateringsvinster är det ett bra resultat. I genomsnitt har resultatet i förhållande till verksamhetens kostnader de senaste tio åren legat på 2,0%, med toppnoteringen under 2016 på 3,0%. Lägst resultat redovisades under 2008 med 0,7%.

Den genomsnittliga skattesatsen i kommunerna ökade med mellan 30–40 öre under samma period. Det är lite svårt att jämföra, eftersom det har förekommit skatteväxlingar mellan region och kommuner under perioden. Soliditeten ökade med 15 procentenheter från 4% till 19%. Kassalikviditeten förbättrades från 70% till 119%. Det tyder på att det finansiella handlingsutrymme bland Västra Götaland och Halland läns kommuner har förbättrats under de tio senaste åren. Å andra sidan har de finansiella nettotillgångarna försvagats från -11% till -13% under de tio senaste åren, vilket visar att kommunerna har blivit mer skuldsatta.

Frågan är om 2017 var det sista året på ett tag med goda resultatnivåer. Prognoser från olika prognosmakare visar att det starka verksamhetsstrycket de kommande åren och den samtidiga beräknade försvagningen av skatteunderlagsökningen ställer kommunerna inför problem. Det kommer kräva åtgärder på såväl kostnads- som intäktsidan.

Budgetavvikelse *

Procent	2015	2016	2017
Ale	0,3	0,1	-2,2
Alingsås	-0,1	-0,1	-1,5
Bengtsfors	0,2	3,3	0,2
Bollebygd	1,4	0,6	1,6
Borås	-1,2	-0,2	1,0
Dals-Ed	2,0	-0,1	3,1
Essunga	-0,4	0,2	-0,8
Falkenberg	0,8	0,6	-0,2
Falköping	0,4	0,7	1,6
Färgelanda	-1,4	-0,5	2,5
Grästorps	0,9	1,2	0,5
Gullspång	-0,6	-2,3	0,3
Göteborg	0,5	0,5	0,4
Götene	1,7	2,4	0,2
Halmstad	0,8	1,8	1,7
Herrljunga	1,3	2,5	1,0
Hjo	-0,1	-0,9	-0,7
Hylte	0,1	0,6	0,3
Härryda	0,8	1,2	0,9
Karlsborg	0,2	2,4	1,2
Kungsbacka	1,8	0,5	1,4
Kungälv	-1,1	-0,8	-0,9
Laholm	-0,4	-0,6	-1,3
Lerum	1,3	1,5	-0,3
Lidköping	1,2	-1,2	-0,7
Lilla Edet	-1,8	-3,2	-0,2
Lysekil	-0,7	1,2	-1,2
Mariestad	-0,5	-0,3	0,2
Mark	1,5	1,5	0,2
Mellerud	-0,8	0	-0,6
Munkedal	-2,7	1,7	-0,2
Mölndal	1,9	2,5	-0,1
Orust	-5,8	-0,4	0,3
Partille	-0,4	-1	-0,5
Skara	0,2	2,4	-1,3
Skövde	1	0,9	-0,3
Sotenäs	0,2	0,1	0
Stenungssund	-0,1	0,6	0,7
Strömstad	0,2	0,9	0,5
Svenljunga	0,8	-0,1	-0,5
Tanum	0,9	1,4	-1,7
Tibro	0,8	3,7	2,3
Tidaholm	3,2	2,2	0,0
Tjörn	0,9	-0,4	0,3
Tranemo	0,9	0,5	0,0
Trollhättan	0,7	0,0	0,4
Töreboda	0,8	0,5	-0,1
Uddevalla	0,9	1,0	-0,5
Ulricehamn	1,9	2,5	2,0
Vara	0,9	1,5	-0,2
Varberg	1,4	-0,2	-2,7
Värgårda	-0,3	0,3	0,5
Vänersborg	0,2	0,8	0,2
Åmål	0,7	1,9	0,5
Öckerö	-0,2	0,5	-1,3
Medel	0,3	0,7	0,1

* Budgetavvikelse för nämnderna exkl. kommuncentrala finansiella poster/ verksamhetens bruttokostnader.

Kommuner har dock väldigt olika finansiella förutsättningar att möta framtida utmaningar. De kommuner som har starkast finansiella handlingsutrymme har goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten. Vårre är det för de kommuner som har svagast finansiellt handlingsutrymme. Här krävs verkligen en aktiv ekonomistyrning om skattehöjningar skall kunna undvikas. Därför

bör många av dessa kommuner redan nu fortsätta att utveckla mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det viktiga är dock att man inte tummar på dessa mål och riktlinjer, utan även följer det när inte skatteintäkterna utvecklas i takt med verksamhetens kostnader. Klarar man inte detta, kommer det oundvikligen innebära skattehöjningar.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns det i Västra Götaland och Halland stora skillnader mellan enskilda kommuner. De 55 kommunerna har utifrån 2015–2017 års räkenskaper inordnats i en matris på nästa sida som innehåller nio grupper, utan att någon inbördes ranking inom grupperna. Matrisen är subjektiv och bygger på vad författaren anser vara starkt och svagt finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån detta. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning 2017 i form av soliditet.

Matrisen visar också förändringar från föregående år i form av fyra pilar som skall illustrerar rörelseriktning mellan boxarna gentemot föregående år. Observera att det är rörelseriktning inom boxarna som redovisas och inte om kommunen har haft en ökad eller minskad resultat- eller soliditetsutveckling. Detta kan ha skett, men inte i tillräckligt stor omfattning för att kommunen skall byta box.

Av matrisen kan utläsas att 40% av kommunerna i länen hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2% i kombination med en soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser som under 2017 var högre än 20%. Dessa var i bokstavsordning, Bollebygd, Borås, Essunga, Falkenberg, Halmstad, Herrljunga, Hjo, Härryda, Kungsbacka, Lidköping, Mark, Mölndal, Partille, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Tibro, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Ulricehamn och Varberg. Det går generellt inte att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men de flesta av dessa kommuner torde leva upp till de kriterier som lagstiftaren diskuterade i förarbetena till kommunallagen i samband med att begreppet god ekonomisk hushållning infördes eller reviderades.

En annan stor grupp i matrisen var de 27% av kommunerna som hade genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2%, men låg på en soliditet mellan 0% och 20%. Dessa var Ale, Bengtsfors, Dals-Ed, Falköping, Grästorp, Göteborg, Hylte, Karlsborg, Mellerud, Munkedal, Skara, Stenungssund, Tjörn, Uddevalla, Vårgårda och Vänersborg. Dessa kommuner bör fortsätta på den inslagna vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en förstärkning av kommunens soliditet som tryggar framtida handlingsberedskap.

En tredje grupp var de kommunerna som hade ett genomsnittligt resultat starkare än 2% under de tre senaste åren och en soliditet som var svagare än 0%. De var Lysekil och Åmål. Även dessa två kommuner måste fortsätta på den inslagna

vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en nödvändig förstärkning av kommunens soliditet.

Totalt innebar över 70% av kommunerna i Västra Götaland och Halland under 2017 redovisade ett starkare genomsnittligt resultat under de tre senaste åren än 2%. Det är något fler än 2016. Det är intresseväckande att det var kommuner med både hög och låg soliditet som återfinns i dessa tre grupperingar.

En fjärde grupp av kommuner var de 7% av kommunerna som hade en soliditet på över 20% och som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste som låg mellan 1–2%. De var Alingsås, Laholm, Töreboda och Vara. Dessa kommuner har en god långsiktig handlingsberedskap, men bör på sikt förbättra sin långsiktiga resultatnivå.

Ytterligare en grupp var de 10% av kommunerna som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1–2% men hade en soliditet som låg mellan 0% och 20%. De var Götene, Lerum, Svenljunga, Tanum och Öckerö. Dessa kommuner bör förbättra sin långsiktiga resultatnivå med 1–2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att stärka sin soliditet.

Samma resonemang som för föregående grupp, gäller även för denna grupp av kommuner som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1–2% och en soliditet under 0%. Dessa var Färgelanda och Gullspång. Dessa två kommuner måste snarast förbättra sin långsiktiga resultatnivå med 1–2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att stärka sin soliditet.

De tre återstående grupperna eller boxarna innehåller de 9% av kommunerna som uppvisade ett genomsnittligt resultat under perioden som var svagare än 1%. Tillfredställande soliditetsnivåer redovisades av Kungälv. Kommunen måste dock förbättrade långsiktiga resultatnivåer med 1–2 procentenheter för att stärka soliditeten. Svaga soliditetsnivåer redovisades av Lilla Edet, Mariestad, och Orust under 2017. Dessa kommuner måste också snarast stärka sina långsiktiga resultatnivåer med minst 2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att förbättra sin soliditetsnivå.

Avslutningsvis kan poängteras att det i år finns två matriser längre fram i rapporten. Den ena av matrisen inordnar kommunerna i nio olika rutor utifrån hur god soliditet och kassalikviditet kommunen har. Här hamnar Bollebygd, Halmstad, Herrljunga, Laholm, Lidköping, Mark, Mölndal, Partille, Skövde, Tibro och Tidaholm i rutan med god soliditet och god kassalikviditet.

Det andra matrisen inordnar kommunerna utifrån nyckeltalen skattefinansieringsgrad av investeringarna och investeringsvolym.

Tabell 1: Finansiellt resultat och ställning för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2017

I denna tabell har kommunerna i Västra Götaland och Halland placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av det genomsnittliga resultatet under 2015 till 2017 och finansiell ställning i form av soliditet under 2017. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika delar; ”stark”, ”varken stark eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, ju längre upp till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Stark finansiell ställning (En soliditet som var starkare än 20% under 2017 *)	Varken stark eller svag finansiell ställning (En soliditet som låg mellan 0 till 20% under 2017 *)	Svag finansiell ställning (En soliditet som var svagare än 0% under 2017 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 2 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2015–2017)	Bollebygd ← Borås Essunga ↑ Falkenberg Halmstad Herrljunga Hjo ← Härryda Kungsbacka Lidköping ↑ Mark Möndal Partille ↑ Skövde Sotenäs ↑ Strömstad Tibro Tidaholm Tranemo ↑ Trollhättan ↑ Ulricehamn Varberg	Ale Bengtstors Dals-Ed ↑ Falköping Grästorp Göteborg ↑ Hylte Karlsborg Mellerud Munkedal ↑ Skara Stenungsund Tjörn Uddevalla Vårgårda ↑ Vänersborg ↑	Lysekil Åmål
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1%-2% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2015–2017)	Alingsås Laholm ← Töreboda ← Vara	Götene Lerum ↓ Svenljunga ↓ Tanum Öckerö	Färgelanda Gullspång
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2015–2017.)		Kungälv	Lilla Edet Mariestad Orust

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

↓ = Kommunen har försvagat sin resultatbox jämfört med föregående år

↑ = Kommunen har förbättrat sin resultatbox jämfört med föregående år

← = Kommunen har förbättrat sin solditetsbox jämfört med föregående år

→ = Kommunen har försvagat sin solditetsbox jämfört med föregående år

Tabell 2: Kassalikviditet och soliditet under 2016

I denna tabell har kommunerna i Västra Götalands och Hallands län placerats in utifrån två dimensioner, kassalikviditet och soliditet. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”hög”, ”varken hög eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, desto längre till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Hög soliditet (En soliditet som är högre än 20% under 2017 *)	Varken hög eller svag soliditet (En soliditet som ligger mellan 0–20% under 2017 *)	Svag soliditet (En soliditet som är lägre än 0% under 2017 *)
Hög kassalikviditet (Högre än 100%)	Bollebygd Halmstad Herrljunga Laholm Lidköping Mark Mölnadal Partille Skövde Tibro Tidaholm	Alingsås Bengtstors Dals Ed Göteborg Götene Hylte Karlsborg Munkedal Tjörn	Färgelanda Orust Åmål
Varken hög eller låg kassalikviditet (Mellan 99% till 60%)	Essunga Hjo Kungsbacka Sotenäs Strömstad Tranemo Trollhättan Töreboda Ulricehamn Vara	Ale Grästorp Kungälv Lerum Mellerud Skara Stenungsund Svenljunga Tanum	Gullspång Lilla Edet Lysekil
Låg kassalikviditet (Lägre än 60%)	Borås Falkenberg Härryda Varberg	Falköping Uddevalla Vårgårda Vänersborg Öckerö	Mariestad

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

Tabell 3: Skattefinansieringsgrad av investeringar och investeringsvolym under 2015–2017

I denna tabell har kommunerna i Västra Götalands och Hallands län län placerats in utifrån två dimensioner, skattefinansieringsgrad av investeringar och investeringsvolym. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika underdelar; ”hög”, ”varken hög eller låg” samt ”låg”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Höga investeringar (Investeringar i förhållande till verksamhetens nettokostnader som var högre än 10% i genomsnitt under 2015–2017)	Varken höga eller låga investeringar (Investeringar i förhållande till verksamhetens nettokostnader som låg mellan 6% till 10% i genomsnitt under 2015–2017)	Låga investeringar (Investeringar i förhållande till verksamhetens nettokostnader som är lägre än 6% i genomsnitt under 2015–2017)
Hög skattefinansieringsgrad av investeringarna (Skattefinansieringsgrad av investeringarna var högre än 100% under perioden 2015–2017)	Göteborg Mölnadal Sotenäs	Grästorp Herrljunga Hylte Mark Mellerud Partille Tidaholm Uddevalla Ulricehamn Vara	Färgelanda Gullspång Karlsborg Lysekil Munkedal Tibro Trollhättan Åmål
Varken hög eller låg skattefinansieringsgrad av investeringarna (Skattefinansieringsgrad av investeringarna var mellan 99% till 70% under perioden 2015–2017)	Bengtstors Bollebygd Falköping Halmstad Kungsbacka Lerum Stenungsund Tanum Tranemo	Alingsås Borås Essunga Götene Töreboda Vänersborg	Laholm Svenljunga
Låg skattefinansieringsgrad av investeringarna (Skattefinansieringsgrad av investeringarna var lägre än 70% under perioden 2015–2017)	Ale Dals Ed Falkenberg Hjo Härryda Kungälv Lidköping Mariestad Orust Skara Skövde Strömstad Tjörn Varberg Värgårda		Lilla Edet Öckerö

Tabell 4: Genomsnittliga finansiella nyckeltal hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2015–2017

I denna tabell redovisas hur ett antal genomsnittliga finansiella nyckeltal har utvecklats för kommunerna Västra Götalands och Hallands län mellan 2014 och 2016. Förklaringar och definitioner av nyckeltalen återfinns i ett eget avsnitt i rapporten.

Nyckeltalen redovisas i procent om inget anges	2015	2016	2017
<i>Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter</i>	93,4	92,2	92,6
<i>Avskrivningar/skatteintäkter</i>	4,3	4,4	4,2
<i>Finansnetto/skatteintäkter</i>	-0,1	-0,5	-0,1
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,6	96,1	96,7
Skattefinansieringsgrad av investeringar	88	105	85
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	10	10	12
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens bruttokostnader	1,9	3,0	2,8
Årets resultat/verksamhetens bruttokostnader	1,9	3,0	2,8
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader	1,8	2,1	2,6
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	12	16	19
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens bruttokostnader	21,53	21,55	21,62
Kassalikviditet	109	111	119
Primärkommunal skattesats (kr)	-11	-11	-13
Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader	45	45	44
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens bruttokostnader	0,3	0,7	0,1

Tabell 5: Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län under 2017

Denna tabell försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen ska ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2017 års räkenskaper.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Skattesats 2017	21,30 kr eller lägre	21,31 till 21,70 kr	21,70 kr eller högre
För samtliga fem nyckeltal i denna tabell gäller att "ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet".	Partille Mölnadal Varberg Laholm Härreda Lerum Skövde Halmstad Ulricehamn Falkenberg Skara Göteborg Mark Tibro Vårgårda Öckerö Töreboda Lidköping Mariestad	Borås Karlsborg Kungsbacka Alingsås Kungälv Hylte Tranemo Tanum Trollhättan Essunga Grästorp Hjo Bollebygd Falköping Stenungsund	Tjörn Götene Vara Ale Svenljunga Strömstad Herrljunga Sotenäs Tidaholm Uddevalle Vänersborg Färgelanda Lilla Edet Lysekil Åmål Gullspång Mellerud Bengtstors Dals-Ed Orust Munkedal
Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp till vänster.			

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Resultatnivå 2017 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Partille Munkedal Bollebygd Göteborg Ulricehamn Falköping Karlsborg Dals-Ed Tibro Herrljunga Orust Alingsås Mark Mellerud Stenungsund Halmstad Strömstad Falkenberg Härryda Grästorp Lilla Edet Värgårda Färgelanda Hylte Möndal Vänersborg Borås Essunga Kungsbacka Tranemo Tjörn Trollhättan Uddevalla Gullspång Åmål Ale Hjo	1,99% till 1,0% Lidköping Laholm Tidaholm Skara Tanum Töreboda Sotenäs Bengtstors Skövde Varberg Kungälv Lerum Lysekil Mariestad	0,99% eller svagare Svenljunga Öckerö Götene Vara

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Långsiktig resultatnivå 2015-2017 (Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Bollebygd Mölndal Tidaholm Tibro Mellerud Ulricehamn Hylte Munkedal Mark Stenungssund Partille Härryda Karlsborg Göteborg Åmål Skara Falkenberg Strömstad Herrljunga Bengtsfors Falköping Grästorp Skövde Uddevalla Sotenäs Halmstad Lidköping Borås Essunga Trollhättan Dals-Ed Kungsbacka Lysekil Vänersborg Ale Hjo Tjörn Tranemo Varberg Vårgårda	1,99% till 1,0% Gullspång Svenljunga Töreboda Alingsås Färgelanda Laholm Lerum Götene Vara Tanum	0,99% eller svagare Mariestad Öckerö Lilla Edet Kungälv Orust

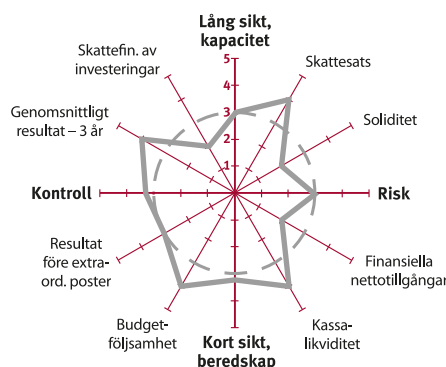
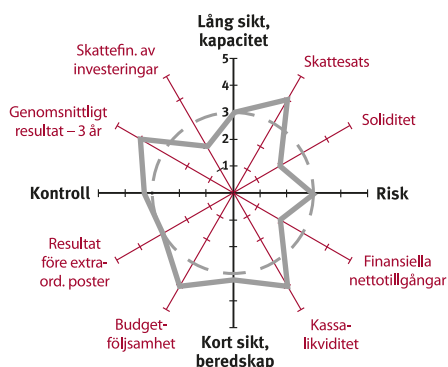
¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde¹⁾	Varken starkt eller svagt¹⁾	Svagt värde¹⁾
Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2017 (Kassalikviditet)	75% eller högre Lidköping Alingsås Halmstad Skövde Tibro Partille Mark Tidaholm Laholm Öckerö Färgelanda Karlsborg Dals-Ed Tjörn Bollebygd Åmål Hylte Herrljunga Munkedal Orust Göteborg Mölndal Götene Tanum Lilla Edet Grästorp Gullspång Lerum Mellerud Strömstad Bengtsfors Lysekil Tranemo Svenljunga Töreboda Vara Skara Trollhättan Sotenäs Uddevalla	74,9% till 55% Kungälv Essunga Ulricehamn Ale Kungsbacka Vänersborg Hjo Stenungsund	54,99% eller lägre Borås Härryda Varberg Vårgårda Mariestad Falkenberg Falköping
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2017 (Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser)	20% eller högre Halmstad Mölndal Mark Herrljunga Tidaholm Ulricehamn Tibro Lidköping Vara Härryda Kungsbacka Partille Sotenäs Skövde Strömstad Trollhättan Laholm Essunga Varberg Borås Falkenberg Tranemo Töreboda Bollebygd Hjo	19,9% till 0% Ale Dals-Ed Karlsborg Svenljunga Lerum Vänersborg Götene Bengtsfors Falköping Göteborg Mellerud Skara Tanum Vårgårda Alingsås Uddevalla Öckerö Stenungsund Kungälv Munkedal Grästorp Tjörn Hylte	-0,1% eller svagare Färgelanda Åmål Orust Mariestad Lysekil Gullspång Lilla Edet

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Så tolkar du den finansiella profilen!

Den finansiella profil i form av ett så kallat spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

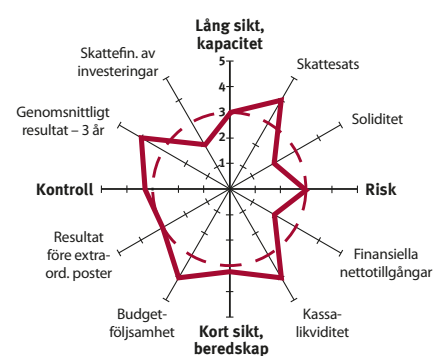
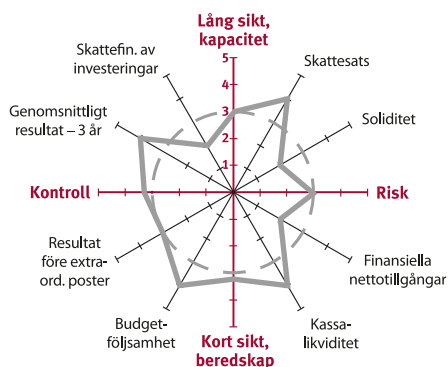

Åtta nyckeltal

Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 20.

Skalan

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland och Halland (55 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de elva följande en fyra, de 24 därpå en trea, de elva därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Poäng och genomsnitt

Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig handlingsberedskap, riskförhållande och kortsiktig handlingsberedskap. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – nämndernas budgetavvikelse exklusive kommuncentrala finansiella poster som divideras med verksamhetens bruttokostnader. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets investeringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna – beskriver hur stor andel av årets investeringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Bollebygds kommun

Syftet med den här analysen är att redovisa var Bollebygds kommun befinner sig och hur kommunen har utvecklats finansiellt mellan 2015 och 2017 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Hallands län. Detta görs i form av en finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga finansiella sidor hos Bollebygd i förhållande till övriga kommuner i länen.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för den finansiella analysen som används på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas nedan på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Bollebygds kommun för 2015–2017 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har i förhållande till övriga kommuner i länen. Den finansiella profilen är dock relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen ett av de starkaste värdena för nyckeltalet i länen, men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande och speglar något slags god ekonomisk hushållning. Mer information om den finansiella modellen och de nyckeltal som den innehåller finns att läsa om i ett separat avsnitt i rapporten.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal finansiella nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats under den granskade perioden både för Bollebygd och för genomsnittet i länen. Därefter följer en analys av hur den finansiella profilen har förändrats för Bollebygd mellan 2015 och 2017. Till sist ges en sammanfattande kommentar till Bollebygds finansiella ställning och utveckling.

Finansiella nyckeltal under 2015–2017

Resultat före extraordinära poster

Kommuner och landsting ska sedan år 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grund-

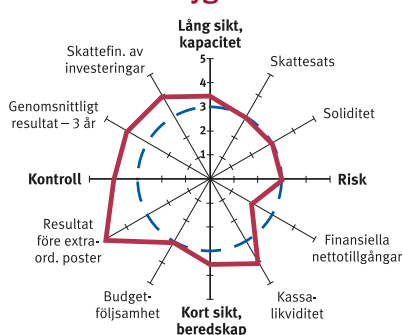
läggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens bruttokostnader ligga mellan 2% och 3% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en kommun av att finansiera större delen av sin tillgångsökning med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella handlingsberedskap på kort och lång sikt. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 3% och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska bibehållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 1–2% i resultat.

Bollebygd redovisade under 2015 ett resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på 4,4%. Det stärktes till 6,9% under 2016, för att under 2017 försvagas till 5,9%. Det innebär en positiv utvecklings av resultatet under perioden med 1,5 procentenheter.

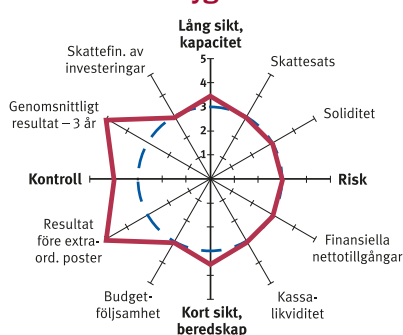
För kommunerna i länen uppgick motsvarande genomsnittligt resultat till 1,9% under 2015. Under 2016 stärktes det till 3,0%, för att 2017 försvagas marginellt till 2,8%. Det innebär en förbättring under perioden med 0,9 procentenheter. En viktig förklaring till den goda resultatutvecklingen under perioden var till viss del att kommunerna hade ett antal jämförelsestörande engångsintäkter i form av riktade statsbidrag, främst kostnadsersättning för flyktingar. Även realisationsvinster från försäljningar av tillgångar ökade under perioden.

Slutsatsen av ovanstående är att Bollebygd uppvisade en starkare resultatutveckling mellan 2015 och 2017 och ett starkare resultat under 2017 jämfört med snittet i länen. Bollebygds resultat på 5,9% under 2017 kan med god marginal anses som god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv.

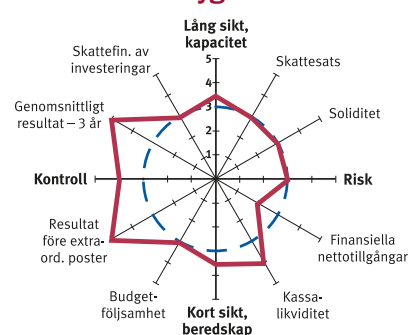
Bollebygd 2015

Bollebygd 2016

Bollebygd 2017

Bollebygd redovisade under 2017 det 3:e starkaste resultatet i länen. Detta innebar en 5:a i den finansiella profilen, vilket var samma utfall som under de två föregående åren.

Bollebygd redovisade under de tre senaste åren mellan 2015 och 2017 ett genomsnittligt resultat per år i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på 5,8%, vilket kan anses uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Snittet i länen under perioden uppgick till 2,6% per år. Bollebygds genomsnittliga resultat under de tre senaste åren på 5,8% gav en 5:a i den finansiella profilen. Detta var samma utfall som under 2016. Jämfört med 2015, då kommunen fick en 4:a, stärktes kommunens poäng för nyckeltalet under perioden.

Investeringar

Investeringsvolymer ingår inte som nyckeltal i den finansiella profilen, men den är viktig att lyfta fram i analysen. Detta eftersom investeringarna till viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis soliditet och finansiella nettotillgångar.

För att investeringsvolymer ska bli jämförbara mellan kommunerna i länen har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 8–10%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar kraftigt påverkar de enskilda åren. Nyckeltalet kan också påverkas om en kommun har mycket av sin investeringstygda verksamhet i bolagsform.

Relateras Bollebygds investeringar till verksamhetens nettokostnader framgår det att kommunen investerade för 9% under 2015 och 20% under 2016. Under 2017 minskade den till 14%. Detta gav ett genomsnittligt värde på drygt 14% per år under perioden. Genomsnittsvärdena för länen uppgick till 10%, 10% och 12% för de tre åren under samma period. Detta gav ett genomsnittligt värde för länen på nästan 11% per år under 2015 till 2017. Detta innebär att Bollebygd sammanlagt under den granskade perioden hade en total investeringstygad verksamhet som var högre än snittet i länen.

En genomsnittlig investeringstygad verksamhet på 11% per år mellan 2015 och 2017 för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län överensstämmer väl med andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. De flesta grupper eller län ligger runt 10% per år, förutom förortskommuner och storstäder som i allmänhet ligger på en högre investeringstygad verksamhet.

Investeringstygad verksamhet har ökat under de senaste åren i svenska kommuner och en förklaring till detta är att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste ersättas. I många kommuner ökar också befolkningen, vilket kräver nya investeringar i skolor med mera.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften finansierats bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgraden av investeringarna”. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under

året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Nyckeltalet behöver inte alltid ligga över 100% utan lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. För många svenska kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, så att inte skulderna ökar mer inför framtiden och därigenom minskar framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

För länen kommuner uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar i genomsnitt till 88%, 104% samt 85% under de tre studerade åren. Detta gav en genomsnittlig länsstatsskattefinansieringsgrad av investeringarna på 92%, vilket i princip innebar att den genomsnittliga kommunen kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter.

Bollebygds siffror uppgick till 110%, 67% och 82%, vilket innebar en genomsnittlig skattefinansieringsgrad av investeringarna på 86% för perioden. I jämförelse med länen snitt var Bollebygds skattefinansieringsgrad något lägre under perioden.

Ovanstående innebar att Bollebygd under perioden inte fullt ut kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter. Detta försvagade det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden i form av svagare finansiella nettotillgångar.

Poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen försvagades för Bollebygd under perioden från en 4:a under 2015 till en 3:a under 2016 och 2017. Detta berodde främst på den relativt höga investeringstygda verksamheten under 2016 och 2017 perioden.

Soliditet inklusive pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Bollebygd hade 2017 en soliditet som var något starkare än snittet i länen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 20% för Bollebygd jämfört med genomsnittet som uppgick till 19%.

Mellan 2015 och 2017 uppvisade Bollebygd utvecklingsmässigt samma trend som snittet bland kommunerna i länen. Kommunen redovisade en förbättrad soliditet med 11 procentenheter, från 9% till 20%, medan den genomsnittliga soliditeten i länen förbättrades med 7 procentenheter, från 12% till 19%. Ett skäl till denna förbättring i länen, förutom en relativt god skattefinansieringsgrad av investeringarna, var att pensionsförpliktelserna inom linjen minskade.

Bollebygd hade 2017 den 24:e starkaste soliditeten i länen. Detta gav en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under hela den granskade perioden.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Det bör aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Nyckeltalet innefattar inte exploateringsstillgångar som har bokförts som omsättningstillgångar, vilka ska avyttras.

Mellan åren 2015 och 2017 försvagades Bollebygds kassalikviditet med 22 procentenheter, från 135% till 113%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länen förbättrades under perioden med 10 procentenheter, från 109% till 119%. Detta innebär att likviditeten under perioden i Bollebygd utvecklades svagare än snittet i länen och låg på en likartad nivå som genomsnittet under 2017.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kommunernas kortfristiga skulder ingår dock en semesterlöneskuld som utgör cirka 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Bollebygds nivå på 113% innebär därför att kommunen klarar att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Bollebygds likviditetsutveckling och -nivå innebär att poängen för kommunen i den finansiella profilen under både 2015 och 2017 låg på en 4:a

Det är dock viktigt att kassalikviditeten studeras ihop med nyckeltalet soliditet, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen. För Bollebygds del förbättrades soliditeten medan kassalikviditeten försvagades.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknar omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens bruttokostnader för att det ska bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan det kortsiktiga kassalikviditetsmättet och det långsiktiga soliditetsmättet. Till skillnad från många andra balansräkningsinriktade mått elimineras vidareutlåning inom koncernen i nyckeltalet, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunens finansiella handlingsutrymme.

En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Finansiella nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i procent om inget annat anges

	2015		2016		2017	
	Västra Götaland och Halland	Bollebygds kommun	Västra Götaland och Halland	Bollebygds kommun	Västra Götaland och Halland	Bollebygds kommun
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,4	90,2	92,2	87,4	92,6	89,2
Avskrivningar/skatteintäkter	4,3	3,9	4,4	4,1	4,2	4,1
Finansnetto/skatteintäkter	-0,1	1,0	-0,5	0,5	-0,1	0,1
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,6	95,1	96,1	91,9	96,7	93,4
Skattefinansieringsgrad av investeringar	88	110	105	67	85	82
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	10	9	10	20	12	14
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	1,9	4,4	3,0	6,9	2,8	5,9
Årets resultat/verksamhetens kostnader	1,9	4,4	3,0	6,9	2,8	5,9
Genomsnittligt resultat för extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	1,8	2,6	2,1	4,3	2,6	5,8
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	12	9	16	16	19	20
Primärkommunal skattesats (kr)	21,53	21,59	21,55	21,59	21,62	21,59
Kassalikviditet	109	135	111	93	119	113
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-11	-26	-11	-28	-13	-29
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	45	57	45	50	44	48
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader	0,3	1,4	0,7	0,6	0,1	1,6

Kommuner med svaga finansiella nettotillgångar har oftast också en svag soliditet, men det finns ett antal kommuner som har genomsnittlig soliditet även om kommunen uppvisar svaga finansiella nettotillgångar. Då gäller att de har stor andel av sina tillgångar i bundna anläggningstillgångar.

Bollebygd redovisade under perioden försvagades finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader med 3 procentenheter, från -26% till -29%. Nivån på måttet innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. Genomsnittet i länen för finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader försvagades med 2 procentenheter, från -11% till -13%. Ställs detta mot Bollebygds utveckling innebär det att kommunen fick en 2:a under både 2015 och 2017.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en ideologisk fråga.

Bollebygds skattesats låg 2017 på 21,59 kr. Det var 3 öre lägre än genomsnittet bland Västra Götaland och Hallands läns kommuner, vilket uppgick till 21,62 kr. Bollebygd hade under 2017 den 32:a lägsta skatten i länen. Detta innebär att kommunen fick en 3:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2015 och 2016.

Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade mellan 2015 till 2017 från 21,53 kronor till 21,62 kronor. Skattehöjningar gjordes under perioden i Borås, Halmstad, Lidköping, Munkedal, Orust, Tjörn, Tranemo, Vara och Öckerö. Skattesänkning gjordes i Svenljunga.

Skatten varierade under 2017 mellan 19,96 kr och 23,63 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölndal med 20,26 kr. Högst skatt hade Munkedal med 23,63 kr, följt av Orust med 23,61 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Budgetutfallet mäts för "nämndernas verksamhet exklusive centralt budgeterade finansiella verksamhetsposter". Förklaringen till detta är att fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster såsom försäljningar, skatteintäkter och finansnetto. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens bruttokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna i analysen. En budgetavvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

För Bollebygd uppgick detta mått 2017 till 1,6%, vilket var en lägre budgetavvikelse än under 2016, då avvikelsen var 0,6%. Under 2015 redovisades en avvikelse på 1,4%. För lärens kommuner uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens bruttokostnader i genomsnitt till 0,3% under 2015, 0,7% under 2016 och 0,1% under 2017.

Poängen för budgetföljsamhet i den finansiella profilen för Bollebygd under perioden har under hela perioden legat på en 3:a.

Den finansiella profilens utveckling 2015–2017

Den finansiella profilen innehåller, förutom åtta nyckeltal, också fyra perspektiv som var för sig är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Perspektivens poäng utgörs av de fyra nyckeltalen som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje nyckeltal i profilen ingår i två olika perspektiv.

Bollebygds finansiella profil under 2017 visade att tre av fyra perspektiv för kommunen var starkare relativt genomsnittet i länen. Dessa var kontroll över det finansiella resultatet samt långsiktig- och kortsiktig handlingsberedskap. Det fjärde perspektivet, riskförhållande, låg på genomsnittliga 3 poäng.

Under hela perioden har poängen i den finansiella profilen för samtliga perspektiv varit oförändrad.

Däremot skedde det poängmässiga förändringar för perspektivens nyckeltal. Under perioden så stärktes kommunens poäng för det genomsnittliga resultatet under de tre senaste åren, samtidigt som kommunens poäng för skattefinansieringsgraden av investeringarna försvagades. Övriga sex nyckeltal i profilen uppvisade oförändrad poäng under perioden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Bollebygds finansiella utveckling under den studerade treårsperioden resulterade i en i stort sett oförändrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i gruppen, hade Bollebygd vid utgången av 2017 i stort sett samma utgångsläge som under 2015.

Avslutande kommentar

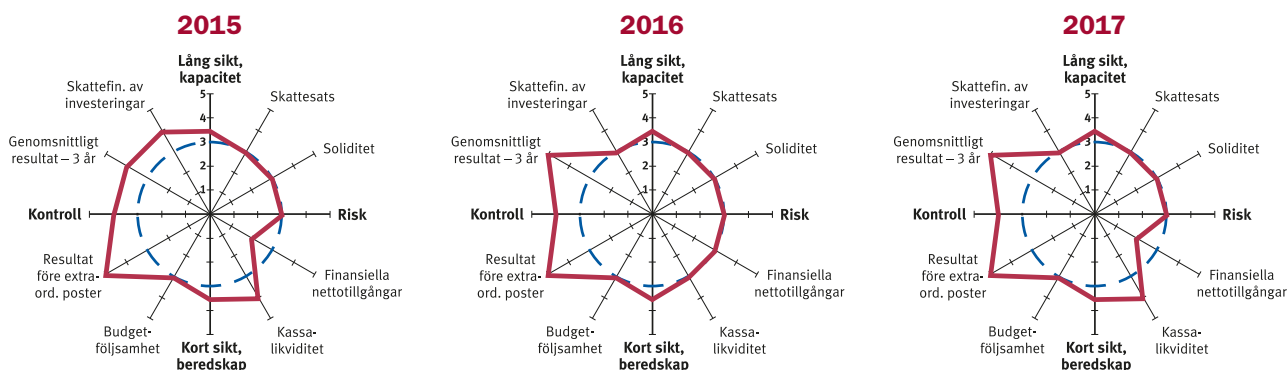
Bollebygd har ett stabilt ekonomiskt läge. Resultatnivån bör bibehållas till runt 3% i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att möta förväntade framtida utmaningar. Detta kommer också stärka kommunens balansräkning och ge utrymme för att skattefinansiera framtida investeringar och på så sätt slippa en alltför ökad skuldsättning.

Det är av största vikt att kommunen, om man har möjlighet, behåller sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa. Generellt i Sverige ökar befolkningen i de yngre åldersgrupperna, vilket ställer krav på fler förskolor, skolor och bostäder. Antalet äldre ökar också, vilket leder till stora investeringsbehov inom äldreomsorgen. Det finns dessutom för de flesta kommuner stora investeringsbehov inom VA och annan infrastruktur.

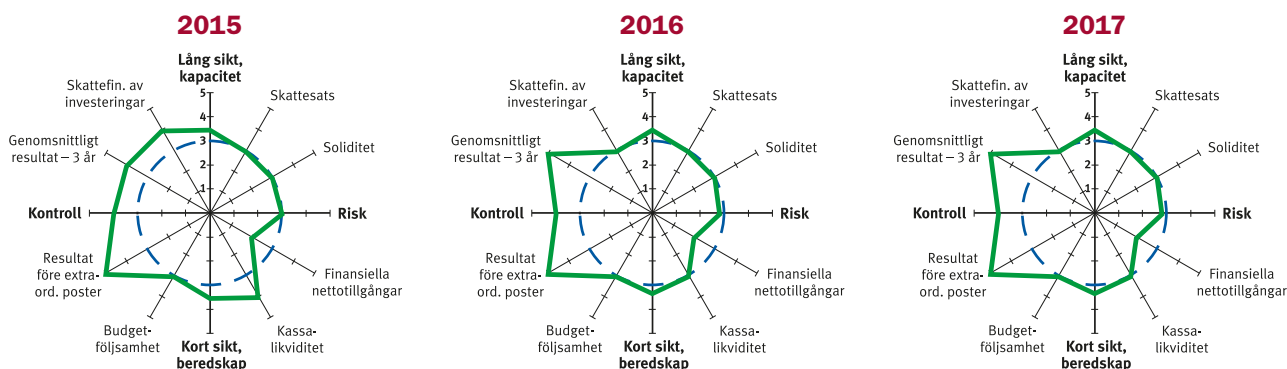
De demografiska behoven och en hög investeringsvolym under de närmaste åren måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera vad tidigare generationer har konsumerat, utan kan få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion. Detta bör inte vara aktuellt för Bollebygd om kommunen bedriver en fortsatt god ekonomistyrning med fokus på att behålla resultatnivån de kommande åren.

Finansiella profiler för Bollebygds kommun...

...i förhållande till Västra Götaland och Hallands län

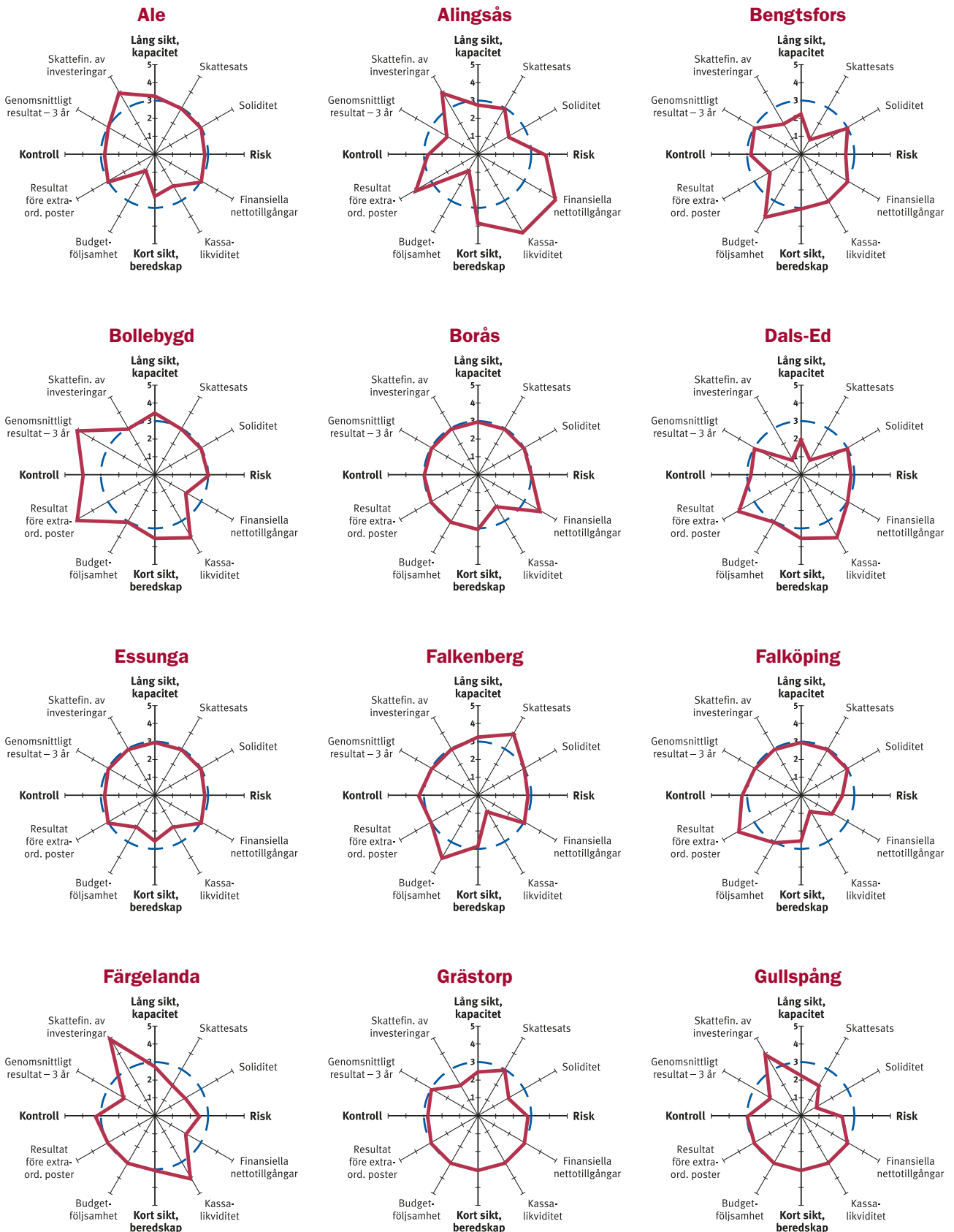

...i förhållande till riket

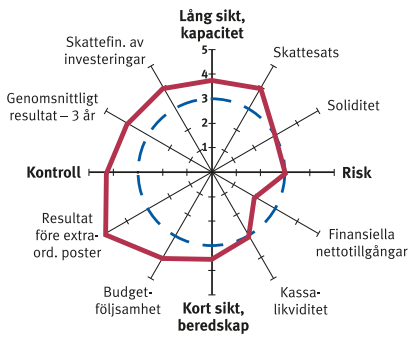

Finansiella profiler 2017

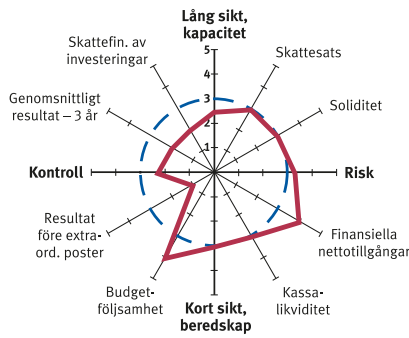
Kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

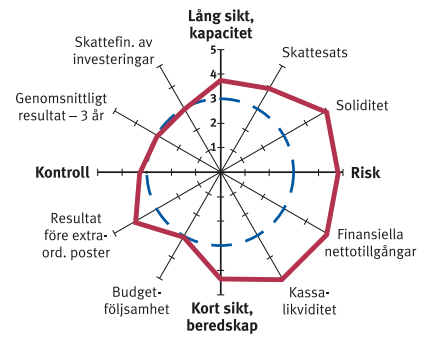
Göteborg

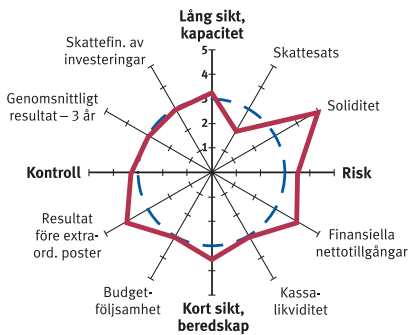
Götene

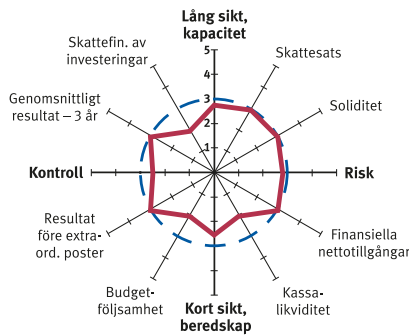
Halmstad

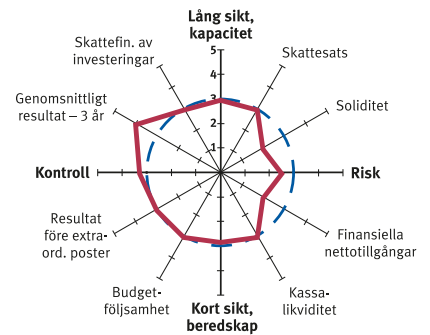
Herrljunga

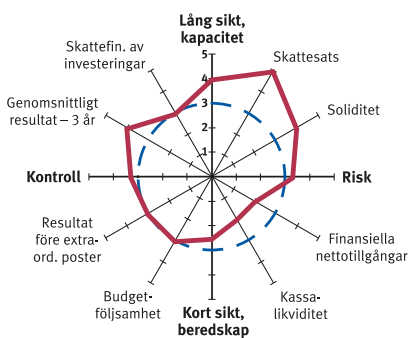
Hjo

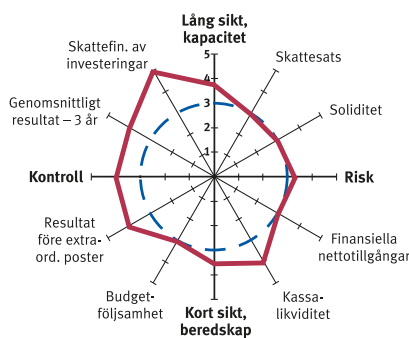
Hylte

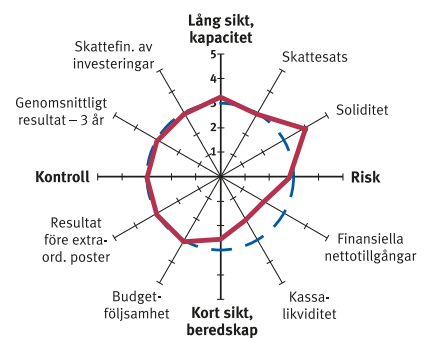
Härryda

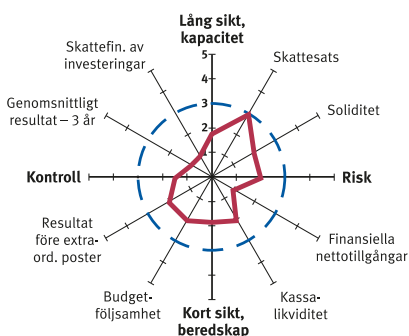
Karlsborg

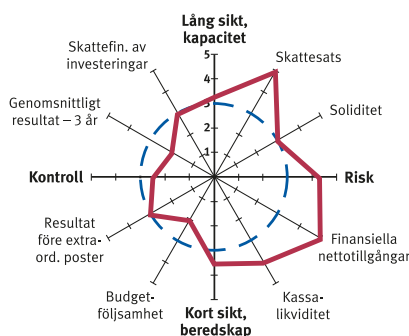
Kungsbacka

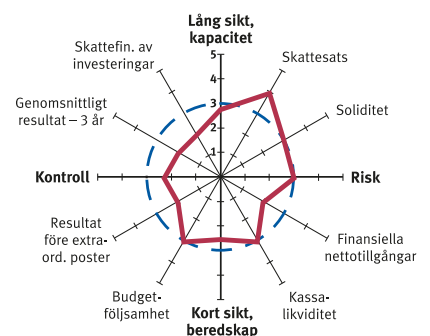
Kungälv

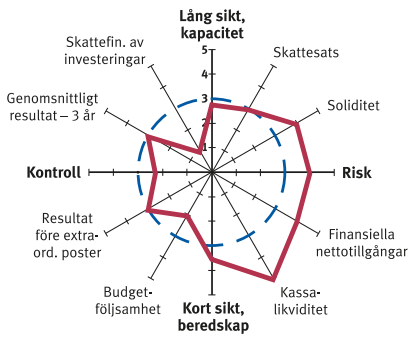
Laholm

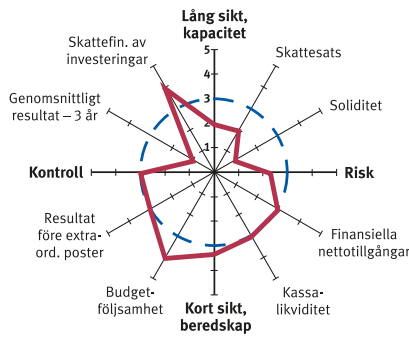
Lerum

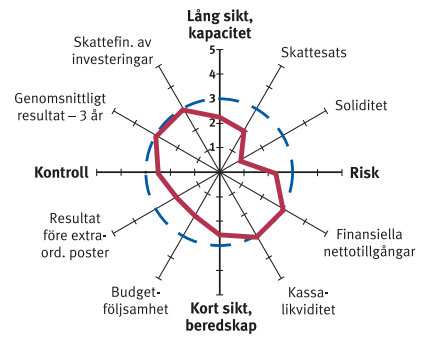
Lidköping

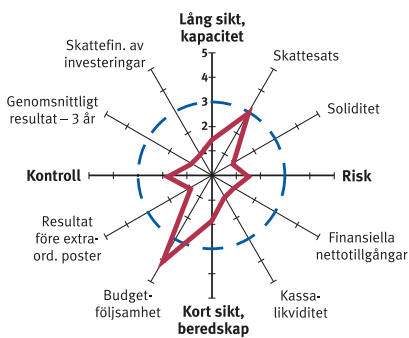
Lilla Edet

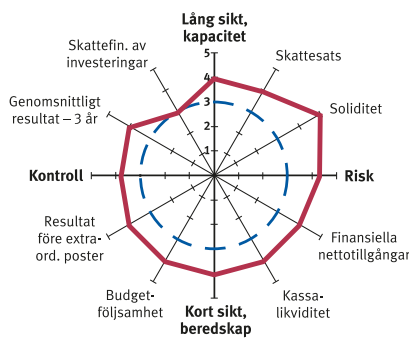
Lysekil

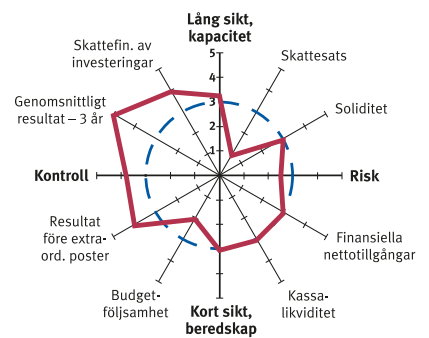
Mariestad

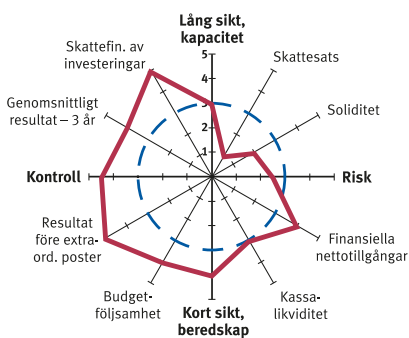
Mark

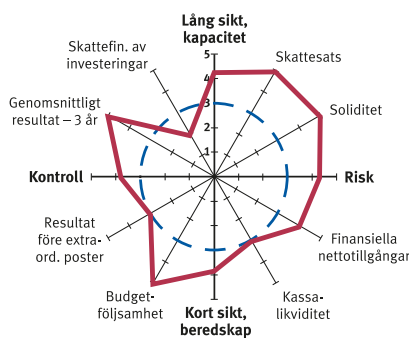
Mellerud

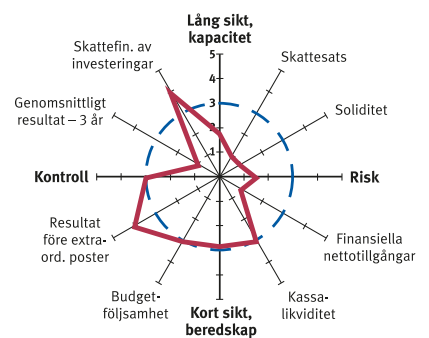
Munkedal

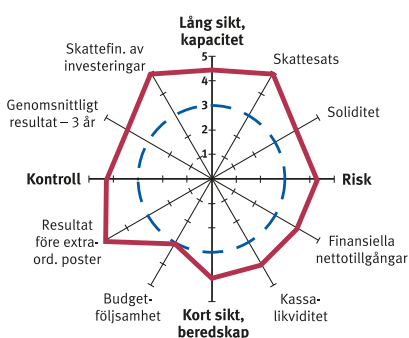
Möndal

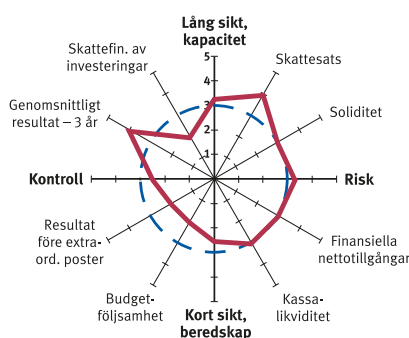
Orust

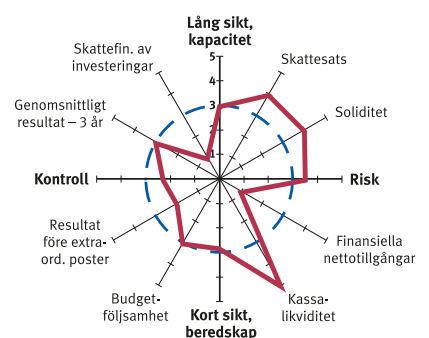
Partille

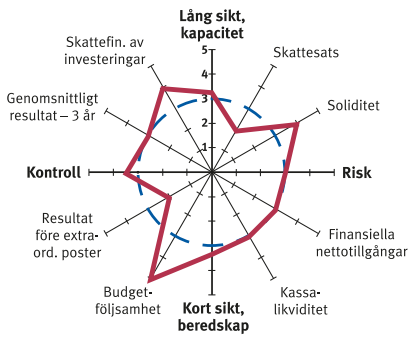
Skara

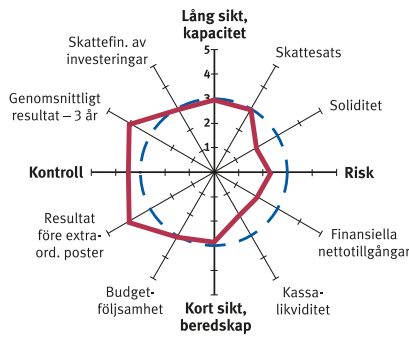
Skövde

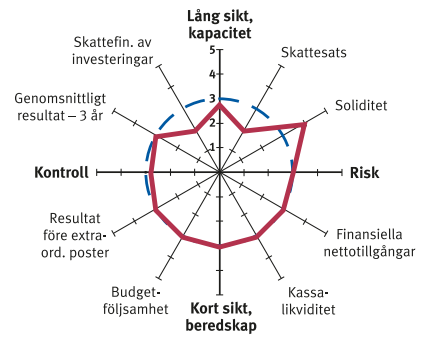
Sotenäs

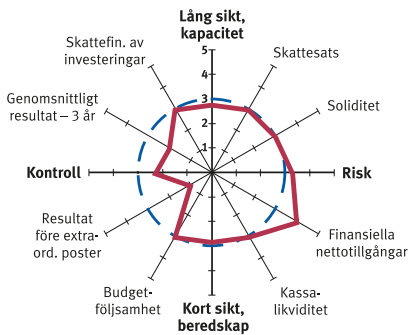
Stenungsund

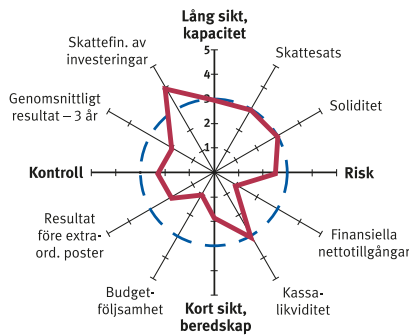
Strömstad

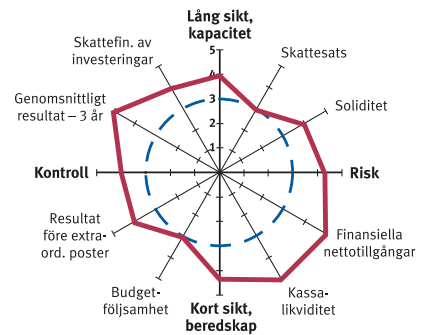
Svenljunga

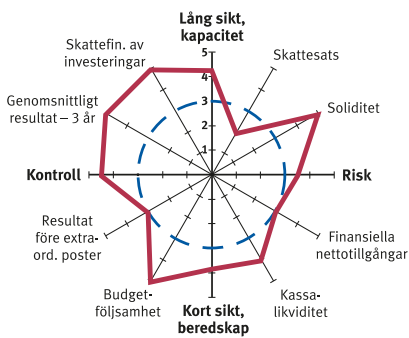
Tanum

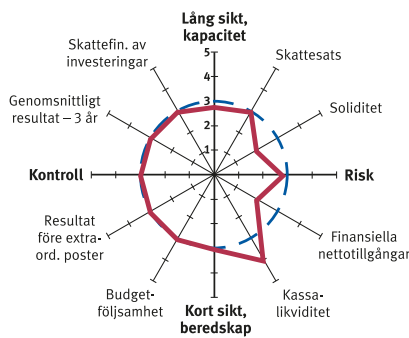
Tibro

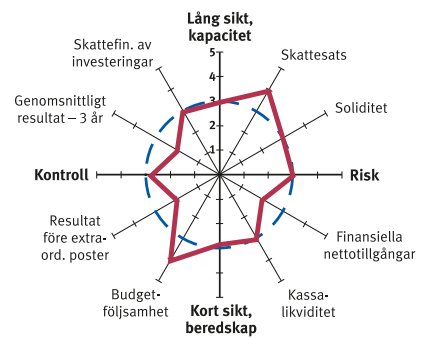
Tidaholm

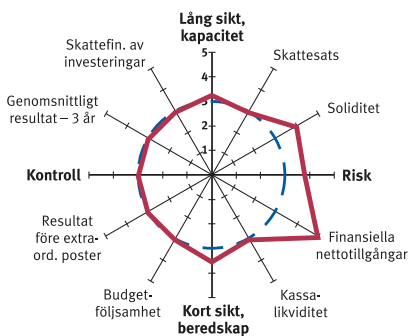
Tjörn

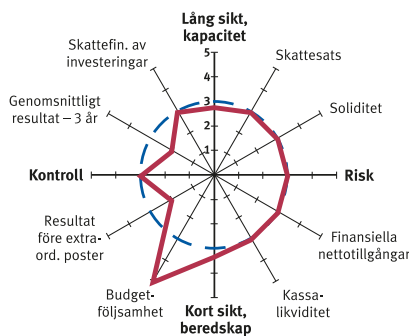
Tranemo

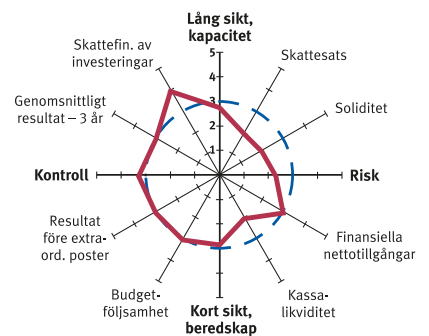
Trollhättan

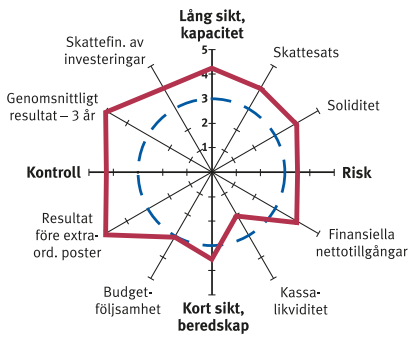
Töreboda

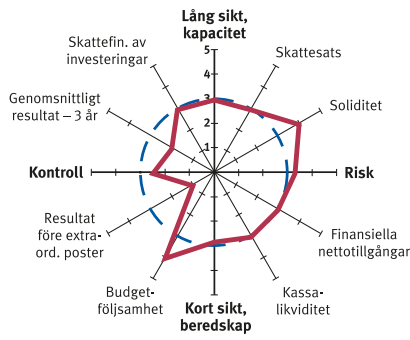
Uddevalla

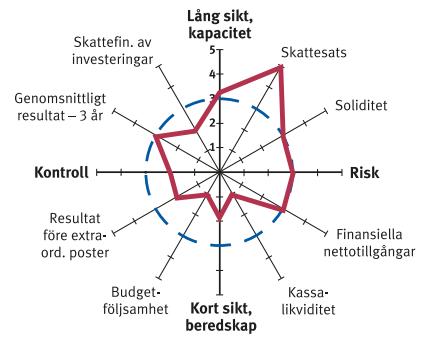
Ulricehamn

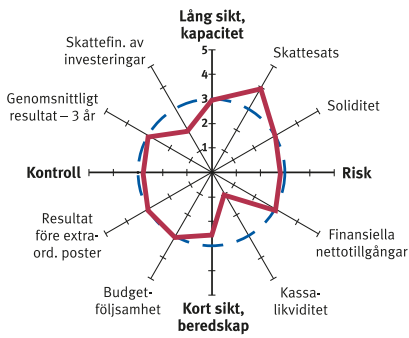
Vara

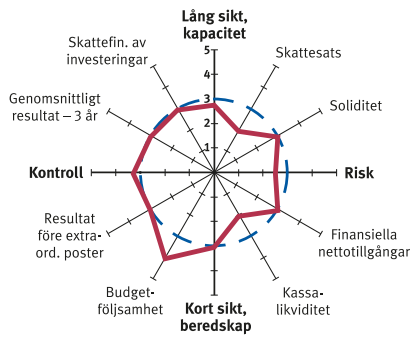
Varberg

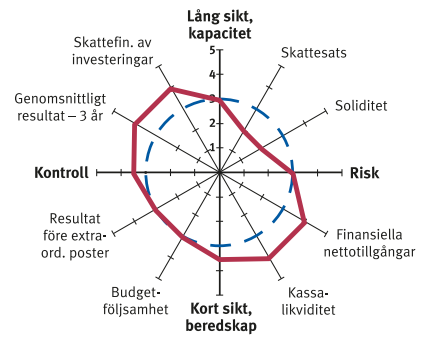
Vårgårda

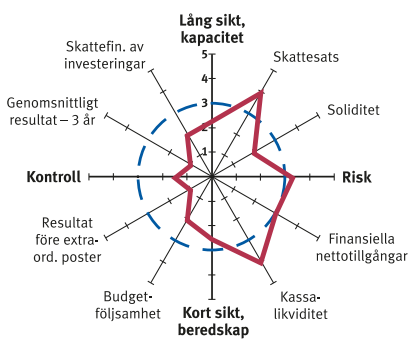
Vänersborg

Åmål

Öckerö

Finansiella nyckeltal 2017

Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader (%)	
Ale	2,0
Alingsås	3,7
Bengtstors	1,4
Bollebygd	5,9
Borås	2,6
Dals-Ed	4,2
Essunga	2,6
Falkenberg	3,3
Falköping	4,4
Färgelanda	2,7
Grästorp	3,1
Gullspång	2,1
Göteborg	5,6
Götene	0,5
Halmstad	3,5
Herrljunga	3,8
Hjo	2,0
Hylte	2,7
Härryda	3,2
Karlsborg	4,4
Kungsbacka	2,5
Kungälv	1,1
Laholm	1,8
Lerum	1,1
Lidköping	1,9
Lilla Edet	2,9
Lysekil	1,1
Mariestad	1,0
Mark	3,7
Mellerud	3,7
Munkedal	6,5
Mölnadal	2,7
Orust	3,8
Partille	8,5
Skara	1,7
Skövde	1,4
Sotenäs	1,5
Stenungssund	3,6
Strömstad	3,4
Svenljunga	0,9
Tanum	1,7
Tibro	4,2
Tidaholm	1,8
Tjörn	2,3
Tranemo	2,5
Trollhättan	2,3
Töreboda	1,7
Uddevalla	2,3
Ulricehamn	5,0
Vara	0,3
Varberg	1,3
Värgårda	2,9
Vänersborg	2,7
Åmål	2,1
Öckerö	0,6
Medel	2,8

Resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/ verksamhetens kostnader tre senaste åren (%)	
Ale	2,0
Alingsås	1,7
Bengtstors	2,8
Bollebygd	5,8
Borås	2,3
Dals-Ed	2,2
Essunga	2,3
Falkenberg	3,2
Falköping	2,8
Färgelanda	1,7
Grästorp	2,8
Gullspång	1,9
Göteborg	3,5
Götene	1,5
Halmstad	2,5
Herrljunga	2,9
Hjo	2,0
Hylte	4,1
Härryda	3,6
Karlsborg	3,6
Kungsbacka	2,2
Kungälv	0,0
Laholm	1,6
Lerum	1,6
Lidköping	2,4
Lilla Edet	0,1
Lysekil	2,2
Mariestad	0,7
Mark	3,9
Mellerud	4,2
Munkedal	4,0
Mölnadal	5,3
Orust	-0,1
Partille	3,7
Skara	3,3
Skövde	2,8
Sotenäs	2,7
Stenungssund	3,8
Strömstad	3,1
Svenljunga	1,8
Tanum	1,3
Tibro	4,9
Tidaholm	5,0
Tjörn	2,0
Tranemo	2,0
Trollhättan	2,3
Töreboda	1,8
Uddevalla	2,8
Ulricehamn	4,2
Vara	1,4
Varberg	2,0
Värgårda	2,0
Vänersborg	2,2
Åmål	3,5
Öckerö	0,4
Medel	2,6

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 19.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	
Ale	105
Alingsås	127
Bengtstors	51
Bollebygd	82
Borås	84
Dals-Ed	31
Essunga	85
Falkenberg	74
Falköping	65
Färgelanda	172
Grästorps	56
Gullspång	64
Göteborg	98
Götene	39
Halmstad	76
Herrljunga	93
Hjo	56
Hylte	91
Härryda	62
Karlsborg	224
Kungsbacka	65
Kungälv	15
Laholm	73
Lerum	55
Lidköping	32
Lilla Edet	117
Lysekil	83
Mariestad	27
Mark	76
Mellerud	96
Munkedal	140
Mölnadal	57
Orust	107
Partille	305
Skara	51
Skövde	28
Sotenäs	97
Stenungssund	92
Strömstad	44
Svenljunga	59
Tanum	94
Tibro	103
Tidaholm	195
Tjörn	87
Tranemo	86
Trollhättan	93
Töreboda	66
Uddevalla	110
Ulricehamn	94
Vara	58
Varberg	39
Vårgårda	56
Vänersborg	76
Åmål	122
Öckerö	51
Medel	85

Investeringar/verksamhetens nettokostnader (%)	
Ale	8
Alingsås	6
Bengtstors	14
Bollebygd	14
Borås	8
Dals-Ed	37
Essunga	10
Falkenberg	11
Falköping	17
Färgelanda	4
Grästorps	16
Gullspång	9
Göteborg	12
Götene	9
Halmstad	14
Herrljunga	9
Hjo	12
Hylte	10
Härryda	16
Karlsborg	4
Kungsbacka	15
Kungälv	46
Laholm	7
Lerum	11
Lidköping	25
Lilla Edet	5
Lysekil	6
Mariestad	19
Mark	10
Mellerud	9
Munkedal	9
Mölnadal	15
Orust	10
Partille	5
Skara	11
Skövde	30
Sotenäs	8
Stenungssund	11
Strömstad	20
Svenljunga	7
Tanum	10
Tibro	8
Tidaholm	3
Tjörn	9
Tranemo	11
Trollhättan	5
Töreboda	9
Uddevalla	6
Ulricehamn	11
Vara	11
Varberg	15
Vårgårda	15
Vänersborg	10
Åmål	4
Öckerö	7
Medel	11,9

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 19.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)	
Ale	19
Alingsås	13
Bengtsfors	15
Bollebygd	20
Borås	23
Dals-Ed	19
Essunga	25
Falkenberg	22
Falköping	15
Färgelanda	-4
Grästorp	8
Gullspång	-15
Göteborg	15
Götene	16
Halmstad	64
Herrljunga	40
Hjo	20
Hylte	5
Härryda	29
Karlsborg	19
Kungsbacka	29
Kungälv	9
Laholm	27
Lerum	18
Lidköping	32
Lilla Edet	-21
Lysekil	-11
Mariestad	-6
Mark	43
Mellerud	14
Munkedal	9
Mölnadal	44
Orust	-5
Partille	29
Skara	14
Skövde	28
Sotenäs	29
Stenungssund	11
Strömstad	28
Svenljunga	19
Tanum	14
Tibro	35
Tidaholm	38
Tjörn	7
Tranemo	22
Trollhättan	28
Töreboda	21
Uddevalla	12
Ulricehamn	38
Vara	32
Varberg	24
Vårgårda	14
Vänersborg	18
Åmål	-4
Öckerö	12
Medel	18,5

Kassalikviditet (%)	
Ale	71
Alingsås	548
Bengtsfors	89
Bollebygd	113
Borås	54
Dals-Ed	115
Essunga	72
Falkenberg	35
Falköping	35
Färgelanda	123
Grästorp	94
Gullspång	94
Göteborg	103
Götene	101
Halmstad	269
Herrljunga	105
Hjo	60
Hylte	111
Härryda	49
Karlsborg	123
Kungsbacka	70
Kungälv	74
Laholm	138
Lerum	93
Lidköping	731
Lilla Edet	95
Lysekil	86
Mariestad	44
Mark	171
Mellerud	93
Munkedal	105
Mölnadal	103
Orust	105
Partille	186
Skara	80
Skövde	267
Sotenäs	78
Stenungssund	58
Strömstad	92
Svenljunga	83
Tanum	97
Tibro	206
Tidaholm	139
Tjörn	114
Tranemo	86
Trollhättan	80
Töreboda	81
Uddevalla	77
Ulricehamn	72
Vara	81
Varberg	47
Vårgårda	47
Vänersborg	64
Åmål	113
Öckerö	128
Medel	119,1

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 19.

Finansiella nettotilgångar (%)	
Ale	-20
Alingsås	28
Bengtsfors	-24
Bollebygd	-29
Borås	5
Dals-Ed	-18
Essunga	-5
Falkenberg	-17
Falköping	-36
Färgelanda	-43
Grästorps	-25
Gullspång	-8
Göteborg	-28
Götene	1
Halmstad	33
Herrljunga	23
Hjo	-24
Hylte	-28
Härryda	-37
Karlsborg	-4
Kungsbacka	-27
Kungälv	-73
Laholm	28
Lerum	-32
Lidköping	23
Lilla Edet	-26
Lysekil	-8
Mariestad	-47
Mark	12
Mellerud	-21
Munkedal	1
Mölnadal	4
Orust	-71
Partille	7
Skara	-14
Skövde	-53
Sotenäs	-7
Stenungssund	-37
Strömstad	-10
Svenljunga	5
Tanum	-60
Tibro	25
Tidaholm	-5
Tjörn	-36
Tranemo	-36
Trollhättan	32
Töreboda	-8
Uddevalla	-5
Ulricehamn	13
Vara	-5
Varberg	-3
Vårgårda	-16
Vänersborg	-18
Åmål	2
Öckerö	-1
Medel	-13,1

Skattesats (kr)	
Ale	21,87
Alingsås	21,36
Bengtsfors	22,92
Bollebygd	21,59
Borås	21,31
Dals-Ed	23,21
Essunga	21,57
Falkenberg	21,10
Falköping	21,60
Färgelanda	22,26
Grästorps	21,57
Gullspång	22,49
Göteborg	21,12
Götene	21,77
Halmstad	20,98
Herrljunga	21,94
Hjo	21,57
Hylte	21,45
Härryda	20,62
Karlsborg	21,32
Kungsbacka	21,33
Kungälv	21,44
Laholm	20,58
Lerum	20,65
Lidköping	21,26
Lilla Edet	22,37
Lysekil	22,46
Mariestad	21,26
Mark	21,21
Mellerud	22,60
Munkedal	23,63
Mölnadal	20,26
Orust	23,61
Partille	19,96
Skara	21,10
Skövde	20,86
Sotenäs	21,99
Stenungssund	21,64
Strömstad	21,91
Svenljunga	21,90
Tanum	21,56
Tibro	21,21
Tidaholm	22,07
Tjörn	21,71
Tranemo	21,50
Trollhättan	21,56
Töreboda	21,22
Uddevalla	22,16
Ulricehamn	21,05
Vara	21,77
Varberg	20,33
Vårgårda	21,21
Vänersborg	22,21
Åmål	22,46
Öckerö	21,21
Medel	21,62

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 19.

Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader (%)	
Ale	23
Alingsås	0
Bengtsfors	32
Bollebygd	48
Borås	6
Dals-Ed	63
Essunga	54
Falkenberg	8
Falköping	27
Färgelanda	40
Grästorp	48
Gullspång	47
Göteborg	12
Götene	47
Halmstad	62
Herrljunga	64
Hjo	25
Hylte	15
Härryda	11
Karlsborg	60
Kungsbacka	55
Kungälv	25
Laholm	45
Lerum	8
Lidköping	4
Lilla Edet	68
Lysekil	85
Mariestad	39
Mark	45
Mellerud	24
Munkedal	41
Mölnadal	90
Orust	39
Partille	77
Skara	12
Skövde	7
Sotenäs	78
Stenungssund	34
Strömstad	132
Svenljunga	66
Tanum	42
Tibro	53
Tidaholm	36
Tjörn	65
Tranemo	26
Trollhättan	151
Töreboda	37
Uddevalla	11
Ulricehamn	7
Vara	24
Varberg	15
Vårgårda	30
Vänersborg	46
Åmål	129
Öckerö	111
Medel	45

Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader i relation till verksamhetens bruttokostnader (%)	
Ale	-2,2
Alingsås	-1,5
Bengtsfors	0,2
Bollebygd	1,6
Borås	1,0
Dals-Ed	3,1
Essunga	-0,8
Falkenberg	-0,2
Falköping	1,6
Färgelanda	2,5
Grästorp	0,5
Gullspång	0,3
Göteborg	0,4
Götene	0,2
Halmstad	1,7
Herrljunga	1,0
Hjo	-0,7
Hylte	0,3
Härryda	0,9
Karlsborg	1,2
Kungsbacka	1,4
Kungälv	-0,9
Laholm	-1,3
Lerum	-0,3
Lidköping	-0,7
Lilla Edet	-0,2
Lysekil	-1,2
Mariestad	0,2
Mark	0,2
Mellerud	-0,6
Munkedal	-0,2
Mölnadal	-0,1
Orust	0,3
Partille	-0,5
Skara	-1,3
Skövde	-0,3
Sotenäs	0
Stenungssund	0,7
Strömstad	0,5
Svenljunga	-0,5
Tanum	-1,7
Tibro	2,3
Tidaholm	0,0
Tjörn	0,3
Tranemo	0,0
Trollhättan	0,4
Töreboda	-0,1
Uddevalla	-0,5
Ulricehamn	2,0
Vara	-0,2
Varberg	-2,7
Vårgårda	0,5
Vänersborg	0,2
Åmål	0,5
Öckerö	-1,3
Medel	0,1

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 19.

Kommunforskning i Västsverige

är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö. KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**